

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Drejtimin Mësimor

SHËRBIME SOCIALE DHE
SHËNDETËSORE

Niveli I

Kodi: O-I-18

Miratoi:

MINISTRI

Tiranë, 2018

Përmbajtja:

- I. Qëllimet e arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.**
- II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.**
  1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional, në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.
  2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.
  3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.
  4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtjshëm në përfundim të arsimimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.
- III. Plani mësimor për drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.**
- IV. Udhëzime për planin mësimor**
- V. Udhëzime për procesin mësimor.**
- VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.**
- VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.**
- VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.**
- IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.**
- X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.**

I. Qëllimet e arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me drejtimin “shërbime sociale dhe shëndetësore”.*

Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehitë, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional, në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore” niveli I, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin e detyruar 9-vjeçar;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.
- nëse kanë aftësi të kufizuara, shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim arsimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore” niveli I, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithëshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.

- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale, rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt, procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore” niveli I, nxënësi do të jetë i aftë të ushtrojë kompetencat profesionale si më poshtë:

- Të organizojë vendin e punës.
- Të zbatojë etikën profesionale të ndihmësit social.
- Të zbatojë ligjshmërinë përkatëse të shërbimit social-shëndetësor.
- Të zbatojë të drejtat e njeriut.
- Të zbatojë rregullat bazë të komunikimit.
- Të japë ndihmën e parë social-shëndetësore.
- Të kryejë përkujdesjen trupore për individët në nevojë social-shëndetësore.
- Të ndihmojë në të ushqyerit e individëve në nevojë social-shëndetësore.
- Të kryejë zhveshjen, larjen dhe veshjen e individëve në nevojë social-shëndetësore.
- Të kryejë pastrimin, dezinfektimin dhe sterilizimin e vetes, mjedisit, mjeteve, pajisjeve dhe materialeve.
- Të ndërtojë marrëdhënie profesionale me familjarët e individëve në nevojë social-shëndetësore.
- Të prezantojë veten me gojë dhe me shkrim.
- Të zhvillojë aftësinë e të punuarit në grup dhe të kapërcimit të ndryshimeve kulturore.
- Të zbatojë masat parandaluese për parandalimin e infeksioneve, kontrakturave, dekubitusit, pneumonive dhe trombozave.
- Të kryejë matjen e shenjave jetësore të organizmit të individët në nevojë social-shëndetësore.
- Të zbatojë recetën dhe rekomandimet e mjekut.
- Të ofrojë përkujdesjen sociale për grupe të ndryshme.
- Të prezantojë punën e ndihmësit social tek të interesuarit.
- Të shpjegojë efektet e lëndëve narkotike.
- Të reagojë në situata të sjelljeve devijante.
- Të kryejë vlerësimin e gjendjes dhe nevojave social-shëndetësore të individëve në nevojë dhe të atyre në prag të vdekjes.
- Të kryejë gjimnastikën shëruese për rivendosjen e funksioneve të aparatit të lëvizor dhe të sistemit vegjetativ tek individët në nevojë social-shëndetësore .

– Të identifikojë ndryshimet e njeriut gjatë fazave të ndryshme të zhvillimit.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimimit në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Përfundimi me sukses i kualifikimit profesional “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, e pajis nxënësin me certifikatën e punonjësit gjysëm të kualifikuar (ndihmës) në këtë drejtim. Ky kualifikim i jep nxënësit mundësinë që t’i drejtohet tregut të punës për punësim në institucione të përkujdesit social-shëndetësor, qendra ditore ose rezidenciale të të moshuarve, të fëmijëve dhe të rinjve, shërbime në shtëpi si dhe në veprimtari të tjera që kanë lidhje me shërbimet sociale dhe shëndetësore.

Me përfundimin e arsimimit për “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, nxënësi ka të drejtë të vazhdojë arsimimin në nivelin II të kualifikimit profesional (njëvjeçar), në një nga profilet mësimore të këtij drejtimi. Me arsimim të mëtejshëm (në nivelin III) nxënësi fiton “Maturën shtetërore profesionale” me mundësi për vazhdimin e studimeve universitare dhe pas të mesmes.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I

Plani mësimor për drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore” Niveli I				
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/vjetore	
			Klasa 10	Klasa 11
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	14/15 (504/ 540)	11/12 (374/ 408)
1		Gjuhë shqipe	1	1
2		Letërsi	1	1
3		Gjuhë e huaj 1	2	2
4		Gjuhë e huaj 2 (me zgjedhje të lirë)	(1)	(1)
5		Matematikë	2	2
6		Fizikë	2	-
7		Kimi	-	2
8		Shkencat sociale	2	-
9		Histori	-	2
10		Gjeografi	1	-
11		Teknologji informimi e komunikimi	1	-
12		Edukim fizik, sporte, shëndet	2	1
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	10 (360)	8 (272)
1	L-20-468-18	Etika profesionale dhe legjislacioni	3	-
2	L-20-087-18	Psikopedagogjia	3	-
3	L-21-469-18	Bazat e anatomisë së njeriut	2	-
4	L-21-089-18	Edukimi shëndetësor dhe higjiena	2	2
5	L-20-090-18	Bazat e ndërhyrjes sociale	-	2

6	L-21-091-18	Barnat mjekësore dhe alternative	-	2
7	L-21-470-18	Bazat e fiziologjisë së njeriut		2
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	5 (180)	10 (340)
1	M-21-244-11	Dhënia e ndihmës së parë	36	-
2	M-21-245-11	Kryerja e përkujdesjes trupore te individët në nevojë	36	-
3	M-21-767-11	Të ushyerit, zhveshja, larja dhe veshja e individëve në nevojë	36	-
4	M-21-248-11	Pastrimi, dezinfektimi, sterilizimi	36	-
5	M-20-249-11	Ndërtimi i marrëdhënieve profesionale me familjarët	36	-
6	M-20-250-11	Bashkëveprimi ndërkulturor	-	51
7	M-21-251-11	Zbatimi i masave parandaluese shëndetësore	-	69
8	M-21-252-18	Matja e shenjave jetësore të organizmit	-	69
9	M-21-253-11	Zbatimi praktik i recetës dhe i rekomandimeve të mjekut	-	51
10	M-20-254-18	Kryerja e përkujdesjes për grupime të ndryshme të individëve në nevojë	-	66
11	M-20-255-11	Respektimi i etikës profesionale dhe i të drejtave të njeriut	-	34
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	1 (36)	2 (68)
1	M-20-256-09	Qëndrimi ndaj sjelljeve devijante dhe lëndëve narkotike	36	-
2	M-21-257-09	Vlerësimi i gjendjes social-shëndetësore të individëve në nevojë	36	-
3	M-21-258-09	Kryerja e gjimnastikës shëruese	-	68
4	M-20-259-09	Identifikimi i zhvillimeve kryesore të njeriut në grupmosha të ndryshme	-	68
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1080/1116)	31/32 (1054/1088)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Kohëzgjatja e vitit shkollor është:

Në klasën 10, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (36 javë mësimore)

Në klasën 11 viti shkollor ka gjithsej 36 javë (34 javë mësimore + 1 javë provimi i praktikës profesionale + 1 javë për provimin e teorisë profesionale).

Një javë mësimore ka jo më shumë 32 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MASR).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithëshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin tek ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që *planifikimi i mësimdhënies* të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimit (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të drejtimit profesional “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me **nota** (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së njëmbëdhjetë, nxënësi i arsimuar në drejtimin profesional “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimi i teorisë profesionale të integruar;
- b) Provimi i praktikës profesionale të integruar;

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit të kompetencave profesionale

(njohurive, shprehive, vlerave dhe qëndrimeve), të nevojshme për të punuar në veprimtari të ndryshme profesionale që operojnë në fushën e shërbimit të automjeteve, dhe u jepet certifikata, në të cilën evidentohen notat përfundimtare të lëndëve teorike profesionale, të moduleve të praktikës profesionale, të lëndëve të përgjithshme, për çdo vit shkollor, si dhe rezultatet e dy provimeve përfundimtare të nivelit I.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Dëftesën e përfundimit të këtij niveli si dhe me Certifikatën e aftësisimit profesional, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modelit të miratuar nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
  - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale, për çdo vit shkollor;
  - rezultatet e dy provimeve përfundimtare të Nivelit I.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Etika profesionale dhe legjislacioni” (L-20-468-18). Kl. 10 – 108 orë

- Synimet e lëndës “Etika profesionale dhe legjislacioni”, kl. 10.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Etika profesionale dhe legjislacioni”, kl.10, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kodin profesional dhe etik të personave përkujdesës.
- Të përshkruajnë rolet dhe përgjegjësitë e personave përkujdesës.
- Të shpjegojnë rëndësinë e etikës profesionale në shërbimet sociale.
- Të shpjegojnë rëndësinë e respektit për individët në nevojë pavarësisht moshës, gjinisë, besimit fetar dhe përkatësisë racore.
- Të përshkruajnë të drejtën e individit për shërbime dhe mbështetje.
- Të shpjegojnë të drejtën e privatësisë së individit dhe familjarëve të tij.
- Të përshkruajnë diversitetin e qenies njerëzore dhe rëndësinë e respektimit të tij.
- Të shpjegojnë konceptin ”shprehi e të dëgjuarit”.
- Të shpjegojnë çdo të thotë të qenit i sinqertë, i hapur dhe i drejtpërdrejtë në komunikim.
- Të shpjegojnë si bëhet referimi i klientit tek shërbimet e kërkuara.
- Të tregojnë si veprohet në rast pamundësie të ofrimit të shërbimit të kërkuar.
- Të përshkruajnë mënyrën e sjelljes së ndihmësit social në familjet me probleme.
- Të përshkruajnë mënyrën e sjelljes dhe qëndrimit të ndihmësit social me familjarët e individit, të cilit i ofrohet shërbimi.
- Të listojnë standardet e shërbimeve sociale.
- Të përshkruajnë konceptet bazë të legjislacionit të shërbimeve sociale.
- Të listojnë llojet e komunikimit.
- Të përshkruajnë metodat dhe modelet e komunikimit.
- Të listojnë pengesat në procesin e komunikimit.
- Të përshkruajnë komunikimin në familje.
- Të shpjegojnë rregullat e komunikimit me grupet në nevojë.
- Të përshkruajnë komunikimin ndërkulturor.
- Të përshkruajnë rëndësinë e teknologjisë në komunikim.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Etika profesionale dhe legjislacioni”, kl.10 - 108 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi etikën dhe deontologjinë në shërbimet sociale	5 orë
Tema 2	Kodi profesional dhe etik i personave përkujdesës	5 orë
Tema 3	Rolet dhe përgjegjësitë e personave përkujdesës	8 orë
Tema 4	Respekti ndaj klientit	5 orë
Tema 5	Privatësia dhe mbrojtja e saj	4 orë
Tema 6	Diversiteti i qenies njerëzore	5 orë
Tema 7	Karakteristikat e një punonjësi mbështetës: Shprehitë e të dëgjuarit	5 orë
Tema 8	Të qenit i sinqertë, i hapur dhe i drejtpërdrejtë	5 orë
Tema 9	Nevoja e referimit	4 orë

Tema 10	Rastet e pamundësisë së trajtimit të klientëve	7 orë
Tema 11	Etika e shërbimit në familje me probleme	5 orë
Tema 12	Njohuri bazë për standartet dhe legjislacionin e shërbimeve sociale	6 orë
Tema 13	Llojet e komunikimit	5 orë
Tema 14	Metodat dhe modelet e komunikimit	10 orë
Tema 15	Pengesat në procesin e komunikimit	6 orë
Tema 16	Komunikimi në familje	5 orë
Tema 17	Komunikimi me grupet në nevojë	10 orë
Tema 18	Komunikimi ndërkulturor	4 orë
Tema 19	Komunikimi dhe teknologjia	4 orë

2. Lënda “Psikopedagogjia” (L-20-087-18). Kl. 10-108 orë

• Synimet e lëndës “Psikopedagogjia”, kl. 10

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Psikopedagogjia”, klasa 10, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë rëndësinë e studimit psikopedagogjik të njeriut.
- Të përshkruajnë bazat e zhvillimit biologjik të individit që nga konceptimi deri në lindje.
- Të përshkruajnë zhvillimin fiziko-motor të të porsalindurve dhe foshnjave.
- Të përshkruajnë çrregullimet biologjike që mund të shfaqen në çdo fazë zhvillimi të individit.
- Të përshkruajnë ndryshimet fizike që ndodhin në organizmin e njeriut gjatë fazave të ndryshme të jetës.
- Të përshkruajnë zhvillimin fiziko-motor të të porsalindurve dhe foshnjave.
- Të tregojnë aspektet e zhvillimit fizik në fëmijëri.
- Të përshkruajnë zhvillimin fizik të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe atyre me nevoja të veçanta.
- Të listojnë karakteristikat e zhvillimit fizik gjatë pubertetit.
- Të përshkruajnë zhvillimin biologjik në të gjitha fazat e adoleshencës.
- Të përshkruajnë zhvillimet sociale dhe problemet që shfaqen në adoleshencë.
- Të përshkruajnë karakteristikat e marrëdhënieve njerëzore në moshën e rinisë dhe moshën e mesme.
- Të tregojnë bazat e një komunikimi të përshtatshëm për punën dhe stilin e jetës në moshën e rinisë dhe në moshën e mesme.
- Të përshkruajnë zhvillimet karakteristike të moshës së mesme.
- Të përshkruajnë funksionet biologjike të individëve të moshës së tretë.
- Të përshkruajnë shërbimet e nevojshme për individët e moshës së tretë.
- Të përshkruajnë disa nga sëmundjet e moshës së tretë dhe ti shpjegoje ato.
- Të përshkruajnë mbështetjen që ofrohet për individët me sëmundje të rënda dhe për ata që janë në prag të vdekjes.
- Të përdorin mjedisin për të siguruar shërbimin e nevojshëm sipas nevojave.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Psikopedagogjia”, kl. 10 -108 orë

Tema 1	Hyrje. Rëndësia e studimit psikopedagogjik të njeriut	4 orë
	Pjesa e parë. Zhvillimi prenatal, foshnjëria dhe fëmijëria.	
Tema 2	Bazat biologjike nga konceptimi deri tek lindja	10 orë
Tema 3	Zhvillimi fiziko –motor i të porsalindurve dhe foshnjeve	9 orë
Tema 4	Zhvillimi i të menduarit dhe gjuhës	4 orë
Tema 5	Ndryshimet e njeriut gjatë fazave të ndryshme të zhvillimit	6 orë
	Pjesa e dytë. Fëmijëria dhe adoleshenca	
Tema 6	Zhvillimi fiziko -motor të të porsalindurit dhe foshnjat	6 orë
Tema 7	Aspektet e zhvillimit fizik të individit në fëmijëri;	4 orë
Tema 8	Zhvillimi fizik i fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe atyre me nevoja të veçanta;	8 orë
Tema 9	Zhvillimi fizik gjatë pubertetit	4 orë
Tema 10	Zhvillimi biologjik në të gjitha fazat e adoleshencës	6 orë
Tema 11	Zhvillimet sociale dhe problematika e moshës së adoleshencës	4 orë
	Pjesa e tretë. Moshë e rinisë dhe moshë e mesme.	
Tema 12	Marrëdhëniet njerëzore në moshën e rinisë dhe atë të mesme	4 orë
Tema 13	Puna dhe stili i jetesës në moshën e rinisë dhe në moshën e mesme	4 orë
Tema 14	Zhvillimet karakteristike të moshës së mesme	6 orë
	Pjesa e katërt. Moshë e tretë, pleqëria	
Tema 15	Marrëdhëniet njerëzore në moshën e tretë	6 orë
Tema 16	Njohuri mbi funksionet biologjike të individëve të moshës së tretë	7 orë
Tema 17	Shërbimet e nevojshme për individët e moshës së tretë	6 orë
Tema 18	Sëmundjet tipike të moshës së tretë	8 orë
Tema 19	Përballja me vdekjen	2 orë

3. Lënda “Bazat e anatomisë së njeriut” (L-21-469-18). Kl. 10 – 72 orë

• Synimet e lëndës “Bazat e anatomisë së njeriut”, kl. 10

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e anatomisë së njeriut”, kl.10, nxënësit duhet:

- Të përkufizojnë objektin e studimit të anatomisë.
- Të përshkruajnë sistemin kockor.
- Të listojnë elementët e artikulacioneve.
- Të tregojnë përbërjen e muskujve.
- Të listojnë organet që përbëjnë sistemin tretës.
- Të rendisin organet që përbëjnë sistemin respirator.
- Të përshkruajnë ndërtimin e sistemit urinar.
- Të shpjegojnë ndërtimin e sistemit kardio-vaskular.
- Të identifikojnë përbërjen e sistemit nervor.
- Të listojnë gjëndrat e sistemit endokrin.
- Të tregojnë përbërjen e sistemit genital.
- Të tregojnë përbërjen e sistemit të shqisave.
- Të përshkruajnë përbërjen e lëkurës.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e anatomisë së njeriut”, kl. 10 - 72 orë**

Tema 1	Hyrje në anatominë e njeriut	4 orë
Tema 2	Sistemi kockor	6 orë
Tema 3	Sistemi artikular	6 orë
Tema 4	Sistemi muskular	8 orë
Tema 5	Sistemi tretës (digjektiv)	7 orë
Tema 6	Sistemi respirator	6 orë
Tema 7	Sistemi urinar	4 orë
Tema 8	Sistemi genital	5 orë
Tema 9	Sistemi kardio-vaskular	8 orë
Tema 10	Sistemi nervor	8 orë
Tema 11	Sistemi endokrin	4 orë
Tema 12	Organet e shqisave	4 orë
Tema 13	Lëkura dhe strukturat e lidhura me të	2 orë

4. Lënda “Edukimi shëndetësor dhe higjiena” (L-21-089-18). Kl. 10 -72 orë dhe Kl. 11 - 68 orë

- **Synimet e lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, kl. 10**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, klasa 10, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë shëndetin dhe modelet e tij.
- Të përshkruajnë sëmundjet dhe stadet e saj.
- Te përshkruajnë historikun e përkujdesjes social-shëndetësore.
- Të përshkruajnë qëllimet e përkujdesjes social-shëndetësore.
- Të shpjegojnë organizimin e përkujdesjes social-shëndetësore.
- Të shpjegojnë shenjat jetësore.
- Të shpjegojnë nevojat fiziologjike.
- Të përshkruajnë rëndësinë e aktiviteteve fizike në përkujdesjen social-shëndetësore.
- Të përshkruajnë mjetet ndihmëse dhe përdorimin e tyre.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, kl. 10-72 orë**

Tema 1	Shëndeti dhe modelet e tij	8 orë
Tema 2	Sëmundja dhe stadet e saj	8 orë
Tema 3	Historiku i përkujdesjes social-shëndetësore	6 orë
Tema 4	Qëllimet e përkujdesjes social-shëndetësore	8 orë
Tema 5	Organizimi i përkujdesjes social-shëndetësore	8 orë
Tema 6	Shenjat jetësore të organizmit	10 orë
Tema 7	Nevojat fiziologjike	10 orë
Tema 8	Rëndësia e aktiviteteve fizike në përkujdesjen social- shëndetësore	8 orë
Tema 9	Përdorimi i mjeteve ndihmëse	6 orë

- **Synimet e lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, kl. 11 – 68 orë**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, kl. 11, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë konceptin higjienë dhe rëndësinë e saj.
- Të interpretojnë detyrat e grupeve profesionale të higjienës.
- Të përmbushin porositë dhe udhëzimet mjekësore.
- Të listojnë standartet e higjienës.
- Të shpjegojnë bazat funksionale ndërtimore të higjienës.
- Të identifikojnë sëmundjet infektive dhe rrugët e trasmetimit të infeksionit.
- Të përshkruajnë si bëhet kontrolli i sëmundjeve infektive.
- Të tregojnë si bëhet pastrimi dhe dezinfektimi i sipërfaqeve dhe ambienteve.
- Të listojnë rrugët e përhapjes së infeksioneve.
- Të sqarojnë metodat fizike të dezinfektimit edhe sterilizimit.
- Të përshkruajnë pastrimin e sipërfaqeve dhe ambienteve.
- Të përshkruajnë mikrobiologjinë mjekësore.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Edukimi shëndetësor dhe higjiena”, kl. 11-68 orë**

Tema 1	Hyrje. Njohuri të përgjithshme mbi higjienën	4 orë
Tema 2	Grupet profesionale në higjienë	6 orë
Tema 3	Porositë dhe udhëzimet mjekësore.	6 orë
Tema 4	Standartet e higjienës	6 orë
Tema 5	Bazat funksionale ndërtimore të higjienës	8 orë
Tema 6	Sëmundjet infektive dhe rrugët e trasmetimit të infeksionit	12 orë
Tema 7	Pastrimi dhe dezinfektimi i sipërfaqeve dhe ambjenteve	6 orë
Tema 8	Metodat fizike të dezinfektimit dhe sterilizimit	8 orë
Tema 9	Pastrimi i sipërfaqes dhe ambienteve	6 orë
Tema 10	Bazat e mikrobiologjisë mjekësore	6 orë

5. Lënda “Bazat e ndërhyrjes sociale” (L-20-090-18). Kl. 11 – 68 orë

- **Synimet e lëndës “Bazat e ndërhyrjes sociale”, kl. 11 – 68 orë**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e ndërhyrjes sociale”, kl. 11, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë ç`është ndërhyrja sociale.
- Të karakterizojnë nga pikëpamja sociale mjedisin ku jetojnë dhe punojnë.
- Të shpjegojnë ç`është mirëqënia sociale.
- Të dallojnë personat dhe grupet në nevojë.
- Të përkufizojnë autoritarizmin social.
- Të shpjegojnë si bëhet ndërhyrja sociale në komunitet, familje dhe individë.
- Të tregojnë si vendosen marrëdhëniet me individin dhe grupin.
- Të përkufizojnë socializimin e njeriut.
- Të përshkruajnë disa mënyra organizimi me qëllim realizimin e aktiviteteve edukative dhe argëtuese.
- Të identifikojnë një sjellje devijante.
- Të dallojnë sjelljet paragjyqëse.

- Të dallojnë rastet e diskriminimit.
- Të listojnë llojet e diskriminimit.
- Të listojnë efektet e drogës, duhanit, alkolit.
- Të listojnë sëmundjet seksualisht të transmetueshme.
- Të përshkruajnë zhvillimin psikologjik në moshat e hershme.
- Të përshkruajnë zhvillimin psikologjik në moshat e rritura.
- Të dallojnë situatat konfliktuale dhe burimin e tyre.
- Të tregojnë si realizohet vlerësimi dhe vetëvlerësimi.
- Të shpjegojnë rëndësinë e motivimit dhe vetëmotivimit.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e ndërhyrjes sociale”, kl 11 - 68 orë**

Tema 1	Hyrje. Ndërhyrja sociale dhe mjedisi social	4 orë
Tema 2	Mirëqenia sociale	3 orë
Tema 3	Grupet në nevojë dhe zbutja e problemeve sociale	5 orë
Tema 4	Autoritarizmi social	4 orë
Tema 5	Ndërhyrja sociale në komunitet, familje dhe individë	6 orë
Tema 6	Marrëdhëniet me individin dhe ato në grup	3 orë
Tema 7	Socializimi i njeriut	3 orë
Tema 8	Shërbime edukative dhe argëtuese	3 orë
Tema 9	Marrëdhënia ndërpersonale	3 orë
Tema 10	Sjellja devijante	5 orë
Tema 11	Diskrimimi dhe llojet e tij	5 orë
Tema 12	Duhani, alkoli, droga	3 orë
Tema 13	Sëmundjet seksualisht të transmetueshme	3 orë
Tema 14	Zhvillimi psikologjik në moshat e hershme	3 orë
Tema 15	Zhvillimi psikologjik në moshat e rritura	4 orë
Tema 16	Konfliktet. Burimi dhe adresimi i tyre	5 orë
Tema 17	Vlerësimi dhe vetëvlerësimi	3 orë
Tema 18	Motivimi dhe vetëmotivimi	3 orë

6. Lënda “Barnat mjekësore dhe alternative” (L-21-091-18). Kl. 11 – 68 orë

• **Synimet e lëndës “Barnat mjekësore dhe alternative”, kl. 11**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Barnat mjekësore dhe alternative”, kl.11, nxënësit duhet:

- Të kenë njohuri të përgjithshme mbi barnat.
- Të tregojnë format farmaceutike të barnave.
- Të për zgjedhin dozimin e duhur të barnave.
- Të listojnë rregullat e kujdesit në përdorimin e barnave.
- Të listojnë rrugët e marrjes së barnave.
- Të përshkruajnë mënyrën e shpërndarjes së barnave në organizëm.
- Të shpjegojnë metabolizmin e barnave në organizëm.
- Të tregojnë rrugët e eliminimit të barnave.
- Të listojnë faktorët që ndikojnë mbi efektin e barit.
- Të listojnë barnat me efekt në qarkullimin e gjakut dhe zemër.

- Të listojnë barnat me efekt në traktin e frymëmarrjes.
- Të listojnë barnat me efekt në sistemin nervor.
- Të listojnë barnat me efekt në sistemin e tretjes.
- Të listojnë barnat me efekt tek syri dhe veshi.
- Të përshkruajnë kimioterapinë.
- Të përshkruajnë alergjinë medikamentoze dhe efektet e padëshiruara.
- Të përshkruajnë bimët mjekësore dhe barnat popullore.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Barnat mjekësore dhe alternative”, kl. 11-68 orë**

Tema 1	Njohuri mbi barnat	2 orë
Tema 2	Format farmaceutike të barnave	3 orë
Tema 3	Dozimi i barnave	4 orë
Tema 4	Kujdesi në përdorimin e barnave	2 orë
Tema 5	Rrugët e marrjes së barnave	4 orë
Tema 6	Shpërndarja dhe metabolizimi i barnave në organizëm	4 orë
Tema 8	Eliminimi i barnave	3 orë
Tema 9	Faktorët që ndikojnë në efektin e barit	2 orë
Tema 10	Barnat me efekt në qarkullimin e gjakut dhe zemër	6 orë
Tema 11	Barnat me efekt në traktin e frymëmarrjes	6 orë
Tema 12	Barnat me efekt në sistemin nervor	6 orë
Tema 13	Barnat me efekt në sistemin e tretjes	6 orë
Tema 14	Barnat me efekt tek syri dhe veshi	5 orë
Tema 15	Kimioterapia	5 orë
Tema 16	Alergjia medikamentoze dhe efektet e padëshiruara të barnave	5 orë
Tema 17	Bimët mjekësore dhe barnat popullore	5 orë

7. Lënda “Bazat e fiziologjisë së njeriut ” (L-21-470-18). Kl. 11 - 68 orë

• **Synimet e lëndës “Bazat e fiziologjisë së njeriut”, kl. 11 - 68 orë**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e fiziologjisë së njeriut”, kl.11, nxënësit duhet:

- Të përkufizojnë objektin e studimit të fiziologjisë.
- Të shpjegojnë funksionin e qelizës.
- Të percaktojnë transportin membranor.
- Të përshkruajnë funksionin e sistemit nervor.
- Të përshkruajnë funksionin e sistemit të pamjes.
- Të shpjegojnë funksionin e organit të dëgjimit dhe ekujlibrit
- Të përshkruajnë funksionin e muskujve.
- Të shpjegojnë funksionin e gjakut dhe të sistemit imunitar.
- Të përshkruajnë funksionin e sistemit kardio-vaskular.
- Të shpjegojnë funksionin e sistemit respirator.
- Të përshkruajnë funksionin e sistemit tretës.
- Të tregojnë funksionin e sistemit endokrin
- Të shpjegojnë funksionin e sistemit renal.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e fiziologjisë së njeriut”, kl. 11 - 68 orë

Tema 1	Hyrje në fiziologji	3 orë
Tema 2	Qeliza dhe funksionet saj	5 orë
Tema 3	Transporti membranor	5 orë
Tema 4	Funksioni i sistemit nervor	6 orë
Tema 5	Sistemi i pamjes	4 orë
Tema 6	Funksioni i organit të dëgjimit dhe ekujlibrit	4 orë
Tema 7	Funksioni i muskujve	6 orë
Tema 8	Imuno-hematologjia	5 orë
Tema 9	Zemra dhe qarkullimi i gjakut	7 orë
Tema 10	Funksioni i sistemit respirator	6 orë
Tema 11	Funksioni i sistemit tretës	7 orë
Tema 12	Funksioni i sistemit endokrin	5 orë
Tema 13	Veshka dhe kontrolli i lëngjeve të trupit, elektrolitëve e balancës acido-bazike	5 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Dhënia e ndihmës së parë”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	DHËNIA E NDIHMËS SË PARË	M-21-244-11
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që e pajis nxënësin me aftësi për të dhënë ndihmën e parë në raste fatkeqësish, sëmundjesh akute, aksidentesh dhe të tjera rreziqe për jetën sipas protokolleve dhe metodave të njohura, si dhe për të evidentuar dhe dokumentuar të dhëna të thjeshta menjëherë në vendngjarje dhe gjatë transportit deri në qendrën mjekësore me të afërt.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi vlerëson urgjencën sipas rastit që paraqitet Përmbajtja: <ul style="list-style-type: none"> - Sipërmarrja e të dëmtuarit - Përcaktimi i prioriteteve të veprimit. - Pozicionimi i të dëmtuarit në pozicionin e përshtatshëm - Vlerësimi i gjendjes së komunikimit të të dëmtuarit. - Vlerësimi i frymëmarjes së të dëmtuarit. - Gjetja e pulsit në qafën e të dëmtuarit. - Kontrolli i ritmit dhe fortësisë së pulsit tek i dëmtuari. - Vlerësimi i gjakosjes/hemoragjisë së të dëmtuarit. - Kontrolli dhe lirimi i rrugëve të frymëmarjes - Vlerësimi i madhësisë dhe gravitetit të plagëve. - Vlerësimi i dëmtimeve kockore. - Vlerësimi i dhimbjeve të forta - Vlerësimi i ndjenjës së të vjellave - Vlerësimi i vështirësisë në frymëmarrje - Vlerësimi i rritjes së temperaturës trupore - Sigurimi i transportimit të të dëmtuarit Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. Kriteret e vlerësimit: <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të marrë përsipër të dëmtuarin me të gjitha nevojat që ai paraqet. - të përcaktojë shpejt dhe saktë prioritet e veprimit	

- të pozicionojë të dëmtuarit në pozicionin e përshtatshëm
- të vlerësojë gjendjen e komunikimit të të dëmtuarit.
- të vlerësojë frymëmarjen e të dëmtuarit.
- të gjejë pulsën në qafën e të dëmtuarit.
- të kontrollojë ritmin dhe fortësinë e pulsit tek i dëmtuari.
- të vlerësojë gjakosjen/hemoragjinë e të dëmtuarit.
- të kontrollojë dhe lirojë rrugët e frymëmarjes
- të vlerësojë madhësinë dhe gravitetin e plagëve.
- të vlerësojë dëmtimet kockore.
- të vlerësojë dhimbjet e forta
- të vlerësojë ndjenjën e të vjellave,
- të vlerësojë vështirësinë në frymë-marrje
- të vlerësojë rritjen e temperaturës trupore
- të sigurojë transportimin sa më të shpejte dhe komod të të dëmtuarit
- të raportojë saktë gjendjen e të sëmurit tek ekipi i ambulancës ose urgjencës

RM 2 Nxënësi jep ndihmën e parë në vendngjarje

Përmbajtja:

- Ndhimja e parë në rast hemoragjie dhe plage
- Ndhimja e parë në rast gjendje shoku
- Ndhimja e parë në rast djegieje
- Ndhimja e parë në rast thyerje të kockave
- Ndhimja e parë në rast helmimi
- Ndhimja e parë në rast të fikëti
- Ndhimja e parë në rast ngrirjeje
- Ndhimja e parë në rast goditje nga dielli
- Ndhimja e parë në rast humbje të lëngjeve (dehidrimi)
- Ndhimja e parë në rast pickime nga insektet
- Ndhimja e parë në rast atak zemre
- Ndhimja e parë në rast overdoze
- Ndhimja e parë në rast goditje nga rryma elektrike

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të japë ndihmën e parë në rast hemoragjie dhe plage
- të japë ndihmën e parë në rast gjendje shoku
- të japë ndihmën e parë në rast djegieje
- të japë ndihmën e parë në rast thyerje të kockave
- të japë ndihmën e parë në rast helmimi
- të japë ndihmën e parë në rast të fikëti
- të japë ndihmën e parë në rast ngrirjeje
- të japë ndihmën e parë në rast goditje nga dielli
- të japë ndihmën e parë në rast humbje të lëngjeve (dehidrimi)
- të japë ndihmën e parë në rast pickimi nga insektet
- të japë ndihmën e parë në rast atak zemre
- të japë ndihmën e parë në rast overdoze

- të japë ndihmën e parë në rast goditje nga rryma elektrike

RM 3 Nxënësi dokumenton të dhëna të thjeshta

Përmbajtja:

- Shënimi i emër/mbiemër të të dëmtuarit
- Shkrimi i kohës së saktë të dëmtimit
- Shkrimi i të gjitha dëmtimeve të vlerësuara tek i dëmtuari
- Përshkrimi i të gjithë ndihmës së dhënë deri në atë moment
- Përshkrimi i vrojtimeve të veçanta dhe të rëndësishme për jetën e të dëmtuarit

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shënojë emrin-mbiemrin e të dëmtuarit
- të shkruajë kohën e saktë dëmtimit
- të shkruajë të gjitha dëmtimet e vlerësuara tek i dëmtuari
- të përshkruajë të gjithë ndihmën e dhënë deri në atë moment
- të përshkruajë vrojtimit e veçanta dhe të rëndësishme për jetën e të dëmtuarit

---

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në kabinetet e ndihmës së parë.
- Mësuesi duhet të ilustroje dhe instruktojë në mënyrë sa më korekte të gjitha etapat e ndihmës së parë .
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të shprehive që trajton moduli.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedis i bollshëm për kryerjen e të gjitha veprimeve të ndihmës së parë:
  - Pajisje si kukulla mësimore, mjete ndihmëse rrethore për dhënie të ndihmës së parë;
  - Mteriale të ndihmës së parë të fabrikuara/ kutitë e ndihmës së parë në makina;
  - Udhëzues, rregullore, etj.
-

2. Moduli “Kryerja e përkujdesjes trupore te individët në nevojë”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KRYERJA E PËRKUJDESJES TRUPORE TE INDIVIDËT NË NEVOJË	M-21-245-11
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që aftëson nxënësit për të realizuar përkujdesjen trupore në përshtatje me nevojat specifike të individit.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi përcakton gjendjen e përgjithshme të individit në nevojë.</p> <p>Përmbajtja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përcaktimi i gjendjes fizike të individit në nevojë. - Evidentimi i ndikimeve të klimës dhe të motit. - Përcaktimi i gjendjes mendore dhe shpirtërore të individit në nevojë. - Kontrolli i mjediseve sanitare të individit në nevojë. - Zbulimi i ritualeve zakonore të individit në nevojë. - Zbulimi i traditës familjare në kontekstin e përkujdesjes trupore. - Evidentimi i gjendjes financiare të individit në nevojë. - Informimi i individit për rëndësinë e përkujdesjes trupore. - Respektimi i përkatësisë gjinore, moshës dhe statusit social të individit në nevojë. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përcaktojë gjendjen fizike të individit në nevojë; - të evidentojë ndikimet e klimës dhe të motit për individin në nevojë; - të përcaktojë gjendjen mendore dhe shpirtërore të individit në nevojë; - të kontrollojë mjediset sanitare të individit në nevojë; - të zbulojë i ritualet zakonore të individit në nevojë; - të zbulojë traditën familjare në kontekstin e përkujdesjes trupore për individin në nevojë; - të bëjë evidentimin e gjendjes financiare të individit në nevojë;	

-
- të informojë individin në nevojë për rëndësinë e përkujdesjes trupore;
  - të respektojë përkatësinë gjinore, moshën dhe statusin social të individit në nevojë.

RM 2 Nxënësi vrojton lëkurën e individit në nevojë.

Përmbajtja

- Përzgjedhja e mjeteve të punës.
- Vlerësimi i ngjyrës, ngrohtësisë së lëkurës si dhe trupave të huaj.
- Vlerësimi i funksionimit të djersitjes së lëkurës.
- Përcaktimi i parametrave të lëkurës
- Vrojtimi i gjendjes dhe ndryshimeve të enëve të gjakut të lëkurës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë mjeteve të punës;
- të vlerësojë ngjyrën, ngrohtësinë e lëkurës si dhe trupat e huaj;
- të vlerësojë funksionimin e djersitjes së lëkurës;
- të përcaktojë prametrat e lëkurës si elasticiteti, furnizimi me gjak, thatësia dhe defektet;
- të vrojtojë gjendjen dhe ndryshimet e enëve të gjakut të lëkurës.

RM 3 Nxënësi përkujdeset për lëkurën e thatë të individit në nevojë

Përmbajtja

- Përzgjedhja e mjeteve të punës.
- Trajtimi i lëkurës së thatë nga brenda.
- Kryerja e banjës jo të gjatë.
- Trajtimi i lëkurës së fytyrës.
- Trajtimi i lëkurës së duarve.
- Trajtimi i lëkurës së trupit.
- Lyerja me krem e zonave të rrezikuara për dekubitues.
- Përdorimi i kremrave, solucionëve, vajrave dhe pomadave për lëkurën e fytyrës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë drejt mjetet e punës, solucionet dhe kremrat;
- të trajtojë tharjen e lëkurës nga brenda, duke shtuar sasinë e lëngjeve të duhura;
- t'i kryejë banjo jo të gjatë individit në nevojë;
- të kryejë trajtimin e lëkurës së fytyrës;
- të kryejë trajtimin e lëkurës së duarve;
- të kryejë trajtimin e lëkurës së trupit;

- të lyejë me krem të përshtatshëm zonat e rrezikuara për dekubitues;
- të përdorë kremrat, solucionet, vajrat dhe pomadat e duhura në përshtatje me trajtimin që i bëhet lëkurës.

RM 4 Nxënësi përkujdeset për pjesë të ndryshme të trupit.

Përmbajtja:

- Përkujdesja për zonën intime të njeriut në nevojë.
- Përkujdesja për flokët.
- Përkujdesja për mjekrën dhe rruajtja.
- Përkujdesja për gojën dhe dhëmbët.
- Përkujdesja për sytë.
- Përkujdesja për hundën.
- Përkujdesja për veshët.
- Përkujdesja për duart, këmbët dhe thonjtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të realizojë përkujdesjen intime të njeriut në nevojë;
- të realizojë përkujdesjen për flokët;
- të realizojë përkujdesjen për mjekrën dhe rruajtjen e saj;
- të realizojë përkujdesjen për gojën dhe dhëmbët;
- të realizojë përkujdesjen për sytë;
- të realizojë përkujdesjen për hundën;
- të realizojë përkujdesjen për veshët;
- të realizojë përkujdesjen për duart, këmbët dhe thonjtë.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në kabinetin e kujdesit.
- Mësuesi duhet të zotërojë sa më shumë aftësi manuale për përkujdesjen trupore dhe ti transmetojë ato te nxënësit.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë konkretisht në vlerësimin dhe përkujdesjen e lëkurës.
- Mësuesi duhet të nxisë nxënësit të angazhohen në diskutime për rastet e ndryshme që paraqiten.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të aftësive të tyre.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset,, pajisjet, dhe materialet si më poshtë:
- Mjedisi për kryerjen e përkujdesjes trupore.
  - pajisjet e nevojshme vlerësimin dhe përkujdesjen për pjesë të ndryshme të trupit.
  - Materiale, artikuj dhe mjete ndihmese sanitare.
-

3. Moduli “Të ushqyerit, zhveshja, larja dhe veshja e individëve në nevojë”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	TË USHQYERIT, ZHVESHJA, LARJA DHE VESHJA E INDIVIDËVE NË NEVOJË	M-21-767-11
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që aftëson nxënësit për të përgatitur dhe ushqyer njeriun në nevojë në përshtatje me gjendjen e tij shëndetësore si edhe për të kryer zhveshjen, larjen dhe veshjen e individëve në nevojë.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi kryen procese përgatitore për ushqyerjen e individit në nevojë. Përmbajtja: <ul style="list-style-type: none"> - Përzgjedhja e enëve dhe mjeteve të punës. - Përgatitja e vetes për punë. - Përgatitja e individit në nevojë për procesin e ushqyerjes. - Pozicionimi në shtrat i individit në nevojë - Ajrosja e dhomës. - Marrja e informacionit për preferencat ushqimore. - Studimi i dietës ushqimore. - Sigurimi i ushqimeve të preferuara. - Kontrolli i menuesë së ditës. - Përgatitja e ushqimit. - Konsultimi i listës së barnave përkatës që duhen dhënë gjatë ushqimit. - Përgatitja e individit në nevojë për ushqyerje. - Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit. - Zbatimi i rregullave të etikës profesionale. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. Kriteret e vlerësimit: <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përzgjedhë enët dhe mjetet e punës; - të përgatisë veten për punë; - të përgatisë individin në nevojë për procesin e ushqyerjes; - të pozicionojë individin në nevojë në shtratin e tij, në mënyrë sa më komode në përshtatje me gjendjen shëndetësore të tij; - të kryejë ajrosjen e dhomës;	

-
- të marrë informacion për preferencat ushqimore të individit në nevojë;
  - të studiojë me kujdes dietën ushqimore të përcaktuar;
  - të sigurojë furnizimin me ushqimet e duhura për individin në nevojë;
  - të kontrollojë menunë e ushqimit për individin në nevojë;
  - të përgatitë ushqimin në përputhje me dëshirën dhe dietën ushqimore të individit në nevojë
  - të konsultojë listën e barnave përkatëse që duhen dhënë gjatë ushqimit;
  - të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit;
  - të zbatojë rregullat e etikës profesionale.

RM 2 Nxënësi ushqen individin në nevojë.

Përmbajtja:

- Servirja e ushqimit të përgatitur.
- Përcaktimi i radhës së të ushqyerit.
- Krijimi i mundësisë për të ngrënë vetë.
- Ushqyerja e individit në nevojë në rast pamundësie të tij.
- Vrojtimi i vetëdijes dhe problemeve gjatë gëlltitjes.
- Pastrimi i dhëmbëve dhe gojës.
- Pozicionimi i individit në nevojë përpara ushqyerjes;
- Ajrosja dhe rregullimi i dhomës së individit në nevojë;
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit;
- Zbatimi i rregullave të etikës profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të servirë ushqimn e përgatitur për njeriun në nevojë;
- të përcaktojë radhën e ushqyerjes sipas dëshirës së individit në nevojë;
- të krijojë mundësinë që individi në nevojë të ushqehet vetë
- të ushqejë individin në nevojë në rast pamundësie totale të tij;
- të vrojtojë vetëdijen dhe problemet e individit në nevojë gjatë gëlltitjes;
- të pastrojë dhëmbët dhe gojën e individit në nevojë;
- të akomodojë njeriun në nevojë në pozicionin e mëparshëm të qëndrimit të tij;
- të ajrosë dhe rregullojë dhomën e individit në nevojë;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit;
- të zbatojë rregullat e etikës profesionale.

RM 3 Nxënësi kryen zhveshjen e individit në nevojë.

Përmbajtja:

- Lirimi i të gjitha kopsave dhe rripave të veshjeve.
- Pozicionimi ndenjor i individit në nevojë.
- Heqja e veshjes së sipërme nga qafa.
- Pozicionimi i individit në nevojë si në fillim.

- Heqja e veshjes së poshtëme të individit në nevojë.
- Kujdesi për plagët dhe gjymtyrët e dëmtuara të individit në nevojë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të lirojë të gjitha kopsat dhe rripat e veshjeve të individit në nevojë;
- të pozicionojë ndenjtur individin në nevojë;
- të heqë me kujdes veshjen e sipërme nga qafa e individit në nevojë;
- të pozicionojë si në fillim individin në nevojë ;
- të heqë një nga një veshjen e poshtëme të individit në nevojë;
- të tregojë kujdes për plagët dhe gjymtyrët e dëmtuara të individit në nevojë.

RM 4 Nxënësi kryen larjen e individëve në nevojë.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e materialeve dhe mjeteve të punës.
- Përgatitja e vendit ku do të kryhet larja.
- Rregullimi i temperaturës së ujit dhe ajrit.
- Informimi i individit në nevojë për procesin.
- Pozicionimi i individit në nevojë për larje.
- Zhveshja e individit në nevojë.
- Heqja dhe sigurimi i bizhuterive të individit në nevojë
- Mbështjellja me peshqir banjoje.
- Përdorimi i legenit të shtratit.
- Larja dhe tharja e flokëve.
- Larja dhe tharja e fytyrës.
- Larja e gjymtyrëve të sipërme e të poshtëme.
- Larja dhe tharja e trungut.
- Kujdesi për thonjtë.
- Dezinfektimi i rrobave në rast sëmundjeje infektive.
- Dezinfektimi i legenit.
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.
- Zbatimi i rregullave të etikës profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë materialet dhe mjetet e duhura të punës.
- të përgatitë me kujdes vendin ku do të kryhet larja e individit në nevojë;
- të rregullojë temperaturën e përshtatshme të ujit dhe ajrit;
- të informojë individin në nevojë për procesin e larjes;
- të pozicionojë saktë individin në nevojë për larje;
- të kryejë zhveshjen e individit në nevojë sipas protokollit;
- të heqë dhe sigurojë bizhuteritë e individit në nevojë

- të mbështjellë mirë me peshqir banjoje individin në nevojë;
- të përdorë saktë legenin e shtratit;
- të kryejë larjen dhe tharjen e flokëve;
- të kryejë larjen dhe tharjen e fytyrës;
- të kryejë larjen dhe tharjen e gjymtyrëve të sipërme e të poshtëme;
- të kryejë larjen dhe tharjen e trungut;
- të kryejë kujdesin për thonjtë;
- të dezinfektojë rrobat e individit në nevojë në rast sëmundjeje infektive, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të dezinfektojë legenin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit;
- të zbatojë rregullat e etikës profesionale;

RM 5 Nxënësi vesh individin në nevojë.

Përmbajtja:

- Vendosja e bluzës përpara individit në nevojë.
- Futja e krahëve të dëmtuar/paralizuar .
- Futja e kokës.
- Veshja e bluzës plotësisht.
- Mbështetja tek vetëndihma e njeriut në nevojë.
- Veshja në fillim e këmbës së dëmtuar, të paralizuar ose me plagë.
- Shtrirja e plotë e pantallonat.
- Kontrolli i drenave dhe kateterit.
- Vendosja e pampersave tek të sëmurët me inkontinencë.
- Pozicionimi dhe sistemimi special i individit në nevojë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të vendosë bluzën përpara njeriut në nevojë;
- të fusë me kujdes në bluzë krahët e dëmtuar/paralizuar;
- të fusë me kujdes kokën e individit në nevojë në bluzë;
- të veshë plotësisht bluzën, duke patur kujdes mos shkaktojë lëndime tek individi në nevojë;
- të mbështetet tek vetëndihma e njeriut në nevojë;
- të kryejë në fillim veshjen e këmbës së dëmtuar, të paralizuar ose me plagë
- të shtrijë plotësisht pantallonin për të mos krijuar rrudha dhe pala;
- të kontrollojë vazhdimisht drenat dhe kateteret, për të mos dëmtuar funksionimin e tyre;
- të vendosë pamperst tek të sëmurët me inkontinencë;
- të kryejë pozicionimin dhe sistemimin special të individit në nevojë.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në kabinet kujdesi social-shëndetësor ,në spitale dhe shtëpi për të moshuar dhe qendra ditore .
- Mësuesi duhet të zotërojë dhe instruktojë në mënyrë sa më të saktë të gjitha etapat e përgatitjes dhe dhënies së ushqimit.
- Mësimdhënësi duhet të kryejë demonstrime të sakta praktike për zhveshjen, larjen dhe veshjen e individit në nevojë.
- Nxënësit duhet përfshihet sa më shumë gjate procesit të ushqyerjes dhe të zhveshjes, larjes dhe veshjes së individit në nevojë fillimisht duke ndihmuar deri në realizimin e plotë prej tij të gjithë procesit të ushqyerjes.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive dhe aftesive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet për ushqimin dhe materialet e mëposhtme:

- Kabinet kujdesi social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar etj
  - Komplet pjatash, tasa, gota, lugë, pirunj, thika, pipa.
  - Peceta, peshqire, tavolina shtrati, jastëk etj.
  - Ujë,solucion larës.
  - Pajisjet dhe artikujt sanitarë të nevojshëm për zhveshjen, larjen, dhe veshjen e individit në nevojë social-shëndtësore.
  - Njerëz në nevojë social-shëndetësore ose manekinë
  - Udhëzuesa, rregullore etj.
-

4. Moduli “Pastrimi, dezinfektimi dhe sterilizimi”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Niveli: I
Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PASTRIMI, DEZINFEKTIMI DHE STERILIZIMI	M-21-248-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të kryer proceset e pastrimit, dezinfektimit dhe sterilizimit të duarve, pajisjeve dhe orendive.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi pastron duart e tij, si dhe sendet e orenditë.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pastrimi i duarve para shpërndarjes së ushqimit dhe të medikamenteve. - Pastrimi i duarve ndërmjet veprimeve të ndryshme përkujdesëse. - Pastrimi i duarve pas veprimeve në punët e shtëpisë. - Pastrimi i duarve para kontaktit me individin në nevojë . - Pastrimi i duarve për higjienë personale. - Pastrimi i sendeve që përdor individi në nevojë. - Pastrimi i orendive. - Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të pastrojë duart e tij para shpërndarjes së ushqimit dhe të medikamenteve, duke zbatuar procedurat përkatëse; - të pastrojë duart e tij ndërmjet veprimeve të ndryshme përkujdesëse duke zbatuar procedurat përkatëse - të pastrojë duart e tij pas veprimeve në punët e shtëpisë; - të pastrojë duart e tij para kontaktit me individin në nevojë; - të pastrojë duart e tij për higjienë personale (pas kollitjes, teshtitjes ose pastrimit të hundëve, pas daljes nga tualeti); - të pastrojë sendet që përdor individi në nevojë; - të pastrojë orenditë e ndryshme; - të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.	

RM 2 Nxënësi kryen dezinfektimin.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e mjeteve dhe solucioneve për dezinfektim.
- Dezinfektimi kimik me solucion dezinfektues.
- Dezinfektimi fizik me rreze ultraviolet.
- Dezinfektimi fizik nëpërmjet presionit të avujve të ujit.
- Dezinfektimi fizik me nxehtësi të thatë.
- Dezinfektimi fizik me zjerje.
- Dezinfektimi fizik me pasterizim.
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë drejt mjetet dhe solucionet për dezinfektim;
- të kryejë dezinfektimin kimik me solucion dezinfektues, duke respektuar kohën e veprimit;
- të kryejë dezinfektimin kimik me rreze ultraviolet në laborator;
- të kryejë dezinfektimin kimik nëpërmjet presionit të avujve të ujit për 30 minuta;
- të kryejë dezinfektimin kimik me nxehtësi të thatë;
- të kryejë dezinfektimin kimik me zjerje për 20 minuta;
- të kryejë dezinfektimin kimik me pasterizim, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

RM 3 Nxënësi kryen sterilizimin.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e mjeteve dhe materialeve për sterilizim.
- Sterilizimi me anë të temperaturës.
- Sterilizimi me anë të gazit.
- Sterilizimi me anë të rrezeve.
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë drejt mjetet dhe materialet për sterilizim;
- të kryejë sterilizimin me anë të temperaturës, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të kryejë sterilizimin me anë të gazit, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të kryejë sterilizimin me anë të rrezeve, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

**Udhëzime për
zbatimin e modulit**

- Ky modul duhet të realizohet në kabinet kujdesi social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar etj .
- Mësimdhënësi duhet të kryejë demonstrime të sakta praktike për pastrimin, dezinfekimin dhe sterilizimin e duarve, mjeteve e orendive.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e pastrimit, dezinfekimit dhe sterilizimit të duarve, mjeteve dhe orendive.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive dhe aftësive të fituara.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Kabinet kujdesi social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar etj
  - Pajisjet dhe artikujt sanitarë të nevojshëm për pastrimin, dezinfekimin dhe sterilizimin e duarve, mjeteve e orendive.
  - Udhëzuesa, rregullore, etj.
-

5. Moduli “Ndërtimi i marrëdhënieve profesionale me familjarët”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	NDËRTIMI I MARRËDHËNIEVE PROFESIONALE ME FAMILJARËT	M-20-249-11
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që aftëson nxënësit për të realizuar marrëdhënie profesionale me familjet dhe pjesëtarët e tyre.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi komunikon me familjarë të moshave të ndryshme. <i>Përmbajtja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikimi me fëmijë. - Komunikimi me adoleshentë. - Komunikimi me të rinj. - Komunikimi me individë të moshës së mesme. - Komunikimi me të moshuar. - Komunikimi me individë me aftësi të kufizuara. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të komunikojë me fëmijë të moshave të ndryshme në mënyrë të kuptueshme, për situata që lidhen me kujdesin për ta; - të komunikojë me adoleshentët, duke treguar aftësi për të kapërcyer problemet që adoleshentët kanë, lidhur me fazën e tyre të zhvillimit ; - të komunikojë me të rinjtë, duke ju përgjigjur kërkesave dhe nevojave të tyre, për ndryshime që lidhen me vlerat e reja që ata respektojnë; - të komunikojë me individët e moshës së mesme, duke qëndruar të paanshëm në krizat dhe debatet brenda çiftit; - të komunikojë me të moshuarit pavarësisht vështirësive dhe pengesave që mund të jenë krijuar; - të komunikojë dhe të respektojë kërkesat e individëve me aftësi të kufizuara.	

RM 2 Nxënësi komunikon me individë me nevoja të veçanta.
Përmbajtja

- Komunikimi me një fëmijë të sëmurë.
- Komunikimi me një fëmijë që ka pësuar një aksident.
- Komunikimi me një adoleshent që ka probleme me krimin, drogën,alkoolin, etj.
- Komunikimi me të rinj që përjetojnë izolim, depresion, probleme me shëndetin, apo kanë aftësi të kufizuara.
- Komunikimi me bashkëshortët konfliktualë.
- Përballimi i situatave që rrezikojnë profilin profesional.
- Komunikimi me të moshuarit me sëmundje dhe probleme të ndryshme.
- Respektimi i etikës dhe pranimi i diversitetit në çdo rast.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim i roleve të luajtura prej tyre në ilustrim të situatave të ndryshme

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të komunikojë me një fëmijë të sëmurë, sipas rregullave të komunikimit për këtë rast;
- të komunikojë me një fëmijë, që ka pësuar një aksident, sipas rregullave të komunikimit për këtë rast;
- të komunikojë me një adoleshent, që ka probleme me krimin, drogën, alkoolin, sipas rregullave të komunikimit për këtë rast;
- të komunikojë me të rinj, që përjetojnë izolim, depresion, probleme me shëndetin apo kanë aftësi të kufizuara, sipas rregullave të komunikimit për këtë rast;
- të komunikojë me bashkëshortët konfliktualë, duke mos u bërë pjesë e konflikteve në familje;
- të përballojë me sukses situatat që rrezikojnë profilin profesional;
- të komunikojë me të moshuarit me sëmundje dhe probleme të ndryshme;
- të zbatojë etikën profesionale.

RM 3 Nxënësi referon rastet në shërbime të tjera.

Përmbajtja

- Analiza e dokumentacionit të qendrave tjera të shërbimit.
- Referimi në raste të situatave specifike tek fëmijët.
- Referimi në raste të situatave specifike tek adoleshentët.
- Referimi në raste të situatave specifike tek të rinjtë.
- Referimi në raste të situatave specifike tek individët e moshës së mesme.
- Referimi në raste të situatave specifike tek të moshuarit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë me kujdes dokumentacionin e qendrave të tjera të shërbimit në komunitet;
- të referojë saktë në raste të situatave specifike tek fëmijët;

- të referojë saktë në raste të situatave specifike tek adoleshentët;
- të referojë saktë në raste të situatave specifike tek të rinjtë;
- të referojë saktë në raste të situatave specifike tek individët e moshës së mesme;
- të referojë saktë në raste të situatave specifike tek individët e moshuar.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjedise të improvizuara familjeje ose direkt në familje kur është e mundur.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për komunikim, situata të komplikuara, situata specifike, që lidhen me nevoja specifike në rrethana specifike.
- Mësuesi duhet të improvizojë situata, kur individi nën kujdes ka nevojë për shërbime suplementare dhe të kërkojë që nxënësi të mësojë të orientohet në situata të tilla, duke demonstruar se ka njohuri për shërbime plotësuese në komunitet (loja me role).
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për komunikimin, përballimin e situatave të vështira, përballjen me konfliktin, duke respektuar në çdo rast standartet e shërbimit dhe të drejtat e njeriut, etj.
- Mësuesi duhet të nxisë nxënësit të angazhohen në diskutime për rastet e ndryshme që paraqiten.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të aftësive të tyre.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, modelet e roleve që interpretohen, raste specifike, sipas grupmoshave të hulumtura në praktikën e shërbimit.
  - Këshillohet që disa nga orët e praktikës të realizohen në mjedise familjarësh të moshave të ndryshme ose në mjedise institucionesh, ku jetojnë individë të moshave të ndryshme, për të siguruar ndërveprime konkrete të nxënësve me individë të moshave dhe me probleme të ndryshme.
-

6. Moduli “Bashkëveprimi ndërkulturor”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Nivëli: I
Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	BASHKËVEPRIMI NDËRKULTUROR	M-20-250-11
Qëllimi i modulit	Ky model i aftëson nxënësit me aftësi praktike për të prezantuar veten me gojë dhe me shkrim, si dhe për të punuar në grup, duke kaluar paragjykimet kulturore.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10, të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi prezanton veten me gojë dhe me shkrim. <i>Përmbajtja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezantimi i vetes me gojë. - Prezantimi i vetes me shkrim. - Vendosja e prezantimeve të shkruara në mure. - Leximi me zë të lartë i prezantimeve. <p><i>Instrumentet e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p><i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të prezantojë veten me gojë tek pjesëmarrësit, duke zbatuar rregullat bazë të komunikimit me gojë; - të prezantojë saktë veten, me shkrim tek pjesëmarrësit; - të vendosë me kujdes prezantimet e shkruara në mure; - të lexojë me zë të lartë e rrjedhshëm prezantimin e tij. <p>RM 2 Nxënësi punon në grup. <i>Përmbajtja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezantimi me pjesëmarrësit. - Pozicionimi në klasë. - Komunikimi me grupin. - Matja e kohës për secilin prezantim. - Vlerësimi me gojë i punës për çdo prezantim. - Vlerësimi me shkrim rreth kryerjes së punës individuale dhe në grup. <p><i>Instrumentet e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli - Barometri i vëtvlerësimit. <p><i>Kriteret e vlerësimit:</i></p>	

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të prezantojë veten, me gojë, tek pjesëmarrësit, duke zbatuar rregullat bazë të komunikimit me gojë;
- të pozicionohet në klasë, sipas kërkesës së mësuesit;
- të komunikojë saktë me grupin;
- të matë kohën e punës në të dyja rastet;
- të vlerësojë me gojë punën për çdo prezantim.
- të vlerësojë me shkrim kryerjen e punës individuale dhe në grup.

RM 3 Nxënësi mban qëndrim ndaj kulturave të ndryshme.

Përmbajtja:

- Përgatitja e mjeteve dhe pajisjeve didaktike për praktikim.
- Ndjekja në video projektor i sekuencave filmike.
- Shikimi në video projektor i fotografive.
- Identifikimi i kulturës dhe elementeve të kulturës.
- Paraqitja me shkrim e përshtypjeve mbi materialet e vëzhguara.
- Analiza me gojë e materialeve të vëzhguara.
- Qëndrimi jo diskriminues ndaj kulturave të tjera.

Instrumentët e vlerësimit:

- Vëzhgim më listë kontrolli
- Kontroll i detyrës më shkrim

Kritëret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë për punë mjetet dhe pajisjet didaktike për praktikum;
- të ndjekë me vëmendje filmin/dokumentarin që i projektohet;
- të shikojë me vëmendje fotografitë që i projektohen;
- të identifikojë saktë kulturën dhe elementët e saj;
- të shkruajë në mënyrë të saktë mbi materialin filmik që ka parë;
- të analizojë me gojë materialet që pa, duke mos shprehur paragjykime kulturore;
- të mos mbajë qëndrim diskriminues ndaj materialit që i paraqitet.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul realizohet në klasë.
- Mësuesi në zbatimin e këtij moduli duhet të ketë vetëm një rol ndërmjetësuesi.
- Mësuesi duhet të ketë njohuri paraprake nga kontaktet e marra më përfaqësuesit e komuniteteve të ndryshme.
- Mësuesi duhet të drejtojë nxënësit drejt rezultateve dhe sjelljeve jo – paragjyquese.
- Materialet e përzgjedhura duhet të shpjegohen në mënyrë të saktë pa krijuar keqkuptime për mënyrën e jetesës së komuniteteve të ndryshme kulturore.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshmë të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Mjedisi në klasë të jetë sa më mikpritës.
- Materiale te ndryshme si video – projektor, fotografi elektronikë dhe jo – elektronike, sekuenca filmike, etj.
- Pjësëmarrës nga komunitete të ndryshme.
- Fleta me formate të ndryshme, ngjitëse, mjete të ndryshme shkrimi dhe vizatimi.

---

7. Moduli "Zbatimi i masave parandaluese shëndetësore"

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Niveli: I
Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	ZBATIMI I MASAVE PARANDALUESE SHËNDETËSORE	M-21-251-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për zbatimin e masave për parandalimin e infeksioneve, kontrakturave, dekubituesve, pneumonive dhe trombozave.	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit "Shërbime sociale dhe shëndetësore", niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi zbaton masat për parandalimin e infeksioneve.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit të punës. - Përzgjedhja e materialeve dhe paisjeve. - Dezinfektimi i duarve. - Dezinfektimi i mjeteve dhe materialeve ndihmëse. - Dezinfektimi i mjedisit dhe pajisjeve hidrosanitare. - Veshja dhe higjiena e uniformës së punës. - Zbatimi i masave parandaluese për TBC. - Zbatimi i masave parandaluese për Hepatit. - Zbatimi i masave parandaluese për AIDS. - Trajtimi i materialeve septike dhe aseptike. - Punimi septic. - Trajtimi i veshjeve të pacientit dhe familjarëve. - Trajtimi i mbeturinave pas punimit septic. - Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatitë vendin e punës, për parandalimin e infeksioneve; - të përzgjedhë drejt materialet dhe pajisjet e punës; - të dezinfektojë duart e tij para dhe pas çdo procesi pune; - të dezinfektojë mjetet dhe materialet ndihmëse, duke zbatuar procedurat përkatëse; - të dezinfektojë mjedisin dhe pajisjet hidrosanitare, duke zbatuar procedurat përkatëse;	

-
- të veshë dhe mbajë pastër uniformën e punës;
  - të zbatojë masat parandaluese për TBC, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të zbatojë masat parandaluese për Hepatit, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të zbatojë masat parandaluese për AIDS, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të trajtojë me kujdes materialet septike dhe aseptike, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të kryejë punimin septik, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të trajtojë veshjet e pacientit dhe familjarëve, sipas procedurës;
  - të trajtojë mbeturinat pas punimit septik, duke zbatuar procedurat përkatëse;
  - të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

RM 2 Nxënësi zbaton masat për parandalimin e dekubitusit.

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës.
- Lehtësimi i zonave të shtypjes.
- Përmirësimi i gjendjes së përgjithëshme.
- Zbatimi i masave higjienike personale dhe intime.
- Eliminimi i lagështirës.
- Stimulimi i qarkullimit të gjakut.
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës për procesin e parandalimit të dekubitusit;
- të kryejë lehtësimin e zonave të shtypjes, duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të kryejë përmirësimin e gjendjes së përgjithëshme; duke zbatuar procedurat përkatëse;
- të zbatojë masat higjienike personale dhe intime;
- të eliminojë lagështirën;
- të stimulojë funksionin e qarkullimit të gjakut;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

RM 3 Nxënësi zbaton masat për parandalimin e kontrakturave.

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës.
- Përgatitja e vetes dhe pacientit.
- Pozicionimi korrekt i trupit të pacientit.
- Shmangia e shtypjes prej mbulesave.
- Kryerja e ushtrimeve të hershme.
- Kryerja e ushtrimeve lëvizore.
- Kryerja e terapisë së lëvizjes së përcaktuar.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës;
- të përgatitë veten dhe pacientin për procesin;
- të pozicionojë korrekt të gjithë trupin e pacientit, sipas procedurave përkatëse;
- të shmangë shtypjen e kontrakturave prej mbulesave;
- të kryejë saktë ushtrimet e hershme;
- të kryejë ushtrime lëvizore në të gjitha procedurat e përkujdesjes;
- të kryejë terapinë e lëvizjes së përcaktuar për trupin e pacientit.

RM 4 Nxënësi zbaton masat për parandalimin e pneumonive.

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës.
- Përgatitja e vetes dhe pacientit .
- Pozicionimi korrekt i trupit të pacientit.
- Kryerja e veprimeve për përmirësimin e ventilimit të mushkërive.
- Kryerja e veprimeve për parandalimin e grumbullimit të sekrecioneve.
- Kryerja e veprimeve për parandalimin e aspirimit/thithjes.
- Zbatimi i rregullave të higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës;
- të përgatitë veten dhe pacientin për procesin;
- të pozicionojë korrekt të gjithë trupin e pacientit sipas procedurave përkatëse;
- të kryejë veprimet e duhura për përmirësimin e ventilimit të mushkërive;
- të kryejë veprimet e duhura për parandalimin e grumbullimit të sekrecioneve;
- të kryejë veprimet e duhura për parandalimin e aspirimit/thithjes;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit.

RM 5 Nxënësi zbaton masat për parandalimin e trombozave.

Përmbajtja:

- Përgatitja e vendit të punës.
- Përgatitja e vetes dhe pacientit
- Pozicionimi korrekt i trupit të pacientit.
- Kryerja e veprimeve për stimulimin e qarkullimit të gjakut.
- Kryerja e veprimeve për komprimimin/shtërngimin e venave.

Instrumentet e vlerësimit

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë vendin e punës;
- të përgatitë veten dhe pacientin për procesin;
- të pozicionojë korrekt të gjithë trupin e pacientit sipas procedurave përkatëse;
- të kryejë veprimet për stimulimin e qarkullimit të gjakut sipas procedurës përkatëse;
- të kryejë veprimet për komprimimin/shtërngimin e venave sipas procedurave përkatëse.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në spitale, klinika e shtëpi për të moshuar.
- Mësuesi duhet të demonstroë saktë profilaksinë e infeksioneve mikrobiale, dekubituesit, kontrakturave, pneumonive, si dhe trombozave tek njeriu në nevojë.
- Nxënësit duhet të angazhohen në punë konkrete në të gjitha masat profilaktike të lartpërmendura.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të nxënësve.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohet mjedisi, njerëzit në nevojë, pajisjet dhe materialet si më poshtë:
- Spitale, klinika, shtëpi për të moshuar etj.
  - Materialet ndihmëse për përkujdesje dhe artikuj sanitarë.
  - Udhëzuesa, katalogë, rregullore, etj.
-

8. Moduli "Matja e shenjave jetësore të organizmit"

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	MATJA E SHENJAVE JETËSORE TË ORGANIZMIT	M-21-252-18
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer matjen e shenjave vitale të organizmit siç janë frymëmarrja, pulsi e tensioni arterial, si dhe temperatura.	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimin "Shërbime sociale dhe shëndetësore", niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi kryen matjen e frymëmarrjes.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përzgjedhja e instrumentit për procesin e matjes së frymëmarrjes. - Analiza e tabelës me parametrat normale të frymëmarrjes . - Kryerja e matjes së frymëmarrjes tek të porsalindurit . - Kryerja e matjes së frymëmarrjes tek fëmijët 6 muajsh . - Kryerja e matjes së frymëmarrjes tek fëmijët 1 vjeç. - Kryerja e matjes së frymëmarrjes tek fëmijët 6 vjeç. - Kryerja e matjes së frymëmarrjes tek të rriturit. - Evidentimi i vlerave të matura në formularin përkatës. <p>Instrumentat e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përzgjedhë instrumentin e duhur për të kryer matjen e frymëmarrjes; - të analizojë me kujdes tabelën me parametrat normale të frymëmarrjes sipas grupmoshave - të kryejë matjen e frymëmarrjes tek të porsalindurit; - të kryejë matjen e frymëmarrjes tek fëmijët 6 muajsh; - të kryejë matjen e frymëmarrjes tek fëmijët 1 vjeç; - të kryejë matjen e frymëmarrjes tek fëmijët 6 vjeç; - të kryejë matjen e frymëmarrjes tek të rriturit; - të evidentojë vlerat e matura në formularin përkatës.	

RM 2 Nxënësi kryen matjen e pulsit dhe tensionit arterial.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e instrumenteve për procesin e matjes së pulsit dhe tensionit arterial.
- Analiza e tabelës me parametrat normale të pulsit dhe tensionit arterial.
- Kryerja e matjes së pulsit tek fëmijët .
- Kryerja e matjes së pulsit tek të rinjtë.
- Kryerja e matjes së pulsit tek të rriturit.
- Kryerja e matjes së tensionit arterial tek fëmijët.
- Kryerja e matjes së tensionit arterial tek të rinjtë.
- Kryerja e matjes së tensionit arterial tek të rriturit.
- Evidentimi i vlerave të matura në formularin përkatës.
- Evidentimi i problemeve të hasura gjatë matjes së pulsit.
- Evidentimi i problemeve të hasura gjatë matjes së tensionit arterial.
- Zbatimi i procedurave përkatëse për çdo rast.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë instrumentet e duhura për të kryer matjen e pulsit dhe tensionit arterial;
- të analizojë me kujdes tabelën me parametrat normale të pulsit dhe tensionit arterial sipas grupmoshave;
- të kryejë matjen e pulsit tek fëmijët;
- të kryejë matjen e pulsit tek të rinjtë;
- të kryejë matjen e pulsit tek të rriturit;
- të kryejë matjen e tensionit arterial tek fëmijët;
- të kryejë matjen e tensionit arterial tek të rinjtë;
- të kryejë matjen e tensionit arterial tek të rriturit;
- të evidentojë problemet e hasura gjatë matjes së pulsit;
- të evidentojë problemet e hasura gjatë matjes së tensionit arterial;
- të zbatojë me përpikmëri procedurat përkatëse për çdo rast.

RM 3 Nxënësi kryen matjen e temperaturës së trupit.

Përmbajtja:

- Kontrolli i termometrit me zhivë.
- Rivendosja në nivelin fillestar të zhivës.
- Matja nën sqetull e temperaturës.
- Matja orale e temperaturës.
- Matja rektale e temperaturës.
- Përdorimi i kanjulave njëpërdorimshme tek matjet rektale të temperaturës.
- Përdorimi i termometrit dixhital.
- Matja e temperaturës në gjendje qetësie.
- Kontrolli i shpeshtë në gjendje temperature të lartë.
- Kryerja e veprimeve për uljen e temperaturës.
- Pastrimi në rast të thyerjes së termometrit me zhivë.

- Shënimi i orës dhe vlerës së temperaturës
- Zbatimi i rregullave të matjes së temperaturës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontrollojë termometrin me zhivë për dëmtime të mundshme;
- të rivendosë zhivën në nivelin fillestar me shkundje ose rigradim;
- të kryejë matjen e temperaturës nën sqetull;
- të kryejë matjen orale të temperaturës;
- të kryejë matjen rektale të temperaturës;
- të përdorë saktë kanjulat njëpërdorimshme tek matjet rektale të temperaturës;
- të përdorë saktë termometrin dixhital;
- të kryejë matjen e temperaturës në gjendje qetësie;
- të bëjë kontrollin e shpeshtë në gjendje temperature të lartë;
- të kryejë veprimet e duhura për uljen e temperaturës;
- të pastrojë me kujdes në rast të thyerjes së termometrit me zhivë;
- të shënojë në formularin përkatës orën dhe vlerën përkatëse të temperaturës;
- të zbatojë me përpikmëri rregullat e matjes së temperaturës.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në kabinetin e kujdesit social-shëndetsor për matjen e shenjave vitale të organizmit, por gjithashtu dhe në spitale etj.
- Instruktori duhet të perserise sa me shume te jete e mundur procedurat e larte permendura .
- Nxënësit duhet të angazhohen në procedurat e matjes së frymemarrjes, pulsit dhe tensionit arterial, temperatures se trupit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi të demonstrimi praktik i njohurive dhe aftësive të fituara

---

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat dhe pajisjet si më poshtë:
- Kabinet i përkujdesjes.
  - Nxënësit vihen në dispozicion të njëri-tjetrit për matjen e shenjave vitale të organizmit.
  - Aparatet e për matjen e tensionit arterial, stetoskop, termometra, etj.
  - Rregullore, katalogë, manualë, etj.
-

9. Moduli “Zbatimi praktik i recetës dhe i rekomandimeve të mjekut”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Niveli: I
Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	ZBATIMI PRAKTIK I RECETËS DHE I REKOMANDIMEVE TË MJEKUT	M-21-253-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë për të lexuar dhe zbatuar recetat dhe rekomandimet e mjekut.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi zbaton recetën mjekësore.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kryerja e identifikimit të vlerave ligjore të recetës mjekësore. - Kryerja e identifikimit të karakteristikave dalluese të recetës mjekësore. - Kryerja e identifikimit të së drejtës për lëshimin e recetës. - Dallimi i diagnozave mjekësore. - Leximi me përpikmëri i formës dhe i dozimit. - Zbatimi i mënyrës së përdorimit të barnave. - Sqarimi i individit në nevojë në rast paqartësie. - Kryerja e identifikimit të efekteve të pa dëshiruara të barnave. - Reagimi në rast reaksionesh të padëshiruara. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kryejë identifikimin e vlerave ligjore të recetës mjekësore; - të kryejë identifikimin e karakteristikave dalluese të recetës mjekësore; - të kryejë identifikimin e së drejtës për lëshimin e recetës; - të dallojë diagnozat mjekësore; - të zbatojë me përpikmëri formën dhe dozimin ; - të zbatojë mënyrën së përdorimit të barnave; - të sqarojë individin në nevojë në rast paqartësie; - të kryejë identifikimin e efekteve të pa dëshiruara të barnave; - të reagojë sipas protokollit në rast reaksionesh të	

---

padëshiruara.

RM 2 Nxënësi zbaton rekomandimet mjekësore.

Përmbajtja:

- Kryerja e identifikimit të procedurave të rekomanduara.
- Përdorimi i kompresave të ftohta dhe të ngrohta.
- Përdorimi i fashiturave.
- Zbatimi praktik i rekomandimeve përkatëse.
- Kryerja e identifikimit të rekomandimeve për pushime.
- Sqarimi i individit në nevojë në rast paqartësie dhe mëdyshjeje.
- Kryerja e identifikimit të efekteve të pa dëshiruara të procedurave të rekomanduara.
- Marrëdhëniet me raportet mjekësore.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë identifikimin e procedurave të rekomanduara;
- të përdorë kompresat e të ftohta dhe të ngrohta;
- të përdorë fashiturat;
- të kryejë zbatimin praktik i rekomandimeve përkatëse;
- të kryejë identifikimin e rekomandimeve për pushime;
- të sqarojë individin në nevojë në rast paqartësie dhe mëdyshjeje;
- të kryejë identifikimin e efekteve të pa dëshiruara të procedurave të rekomanduara;
- të sqarojë marrëdhëniet me raportet mjekësore.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në klasen e teorisë, klinika etj.
- Mësimdhënësi duhet të kryejë demonstrime konkrete për të mësuar zbatimin praktik të recetës dhe rekomandimeve mjekësore.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për zbatimin praktik të recetës dhe rekomandimeve mjekësore.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, mjete dhe materialet e mëposhtme:
- Klase mësimore, klinika nga ku lëshohen receta dhe rekomandime mjekësore.
  - Formularë, receta përkatëse, modularë, si dhe mjete kancelarie.
  - Udhëzuesa, rregullore, katalogë etj.
-

10. Moduli “Kryerja e përkujdesjes për grupime të ndryshme të individëve në nevojë”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KRYERJA E PËRKUJDESJES PËR GRUPIME TË NDRYSHME TË INDIVIDËVE NË NEVOJË	M-20-254-18
Qëllimi i modulit	Ky modul i aftëson nxënësit për të kryer përkujdesje për grupime të ndryshme të individëve në nevojë.	
Kohëzgjatja e modulit	66 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi përkujdeset për fëmijët.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezantim gojor dhe vizual me stafin e qendrës që ofron shërbim për fëmijët. - Bashkëbisedim me stafin e qendrës. - Prezantim me fëmijët që përfitojnë shërbime në qendër. - Ushqyerja e fëmijëve. - Shoqërim i fëmijëve në aktivitetet e përditshme fizike. - Shoqërimi i fëmijëve gjatë lojrave të ndryshme. - Referimi tek stafi për veprimet që kryhen në qendër. - Mbështetja e stafit të qendrës për kryerjen e shërbimeve të ndryshme. - Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit. - Zbatimi i rregullave të etikës profesionale. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli - Formularë vlerësimi të plotësuar nga stafi i kujdesit për fëmijë. - Detyrë referimi me shkrim për punën e kryer në qendër. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kryejë prezantimin gojor dhe vizual të vetes me stafin e qendrës që ofron shërbim për fëmijët; - të bashkëbisedojë me stafin e qendrës mbi punën e përditshme që bëhet në qendër; - të kryejë prezantimin gojor dhe vizual të vetes me fëmijët e qendrës; - të ushqejë fëmijët sipas rregullave; - të shoqërojë fëmijët gjatë aktiviteteve të përditshme fizike; - të shoqërojë fëmijët gjatë lojrave të ndryshme;	

-
- te referojë me shkrim për rastet/ situatat/ shërbimet që kryhen në qendër;
  - të mbështetë stafin e qendrës, kur i kërkohet, për kryerjen e shërbimeve të ndryshme;
  - të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit;
  - të zbatojë rregullat e etikës profesionale.

RM 2 Nxënësi përkujdeset për të moshuarit.

Përmbajtja:

- Prezantimi me të moshuarin.
- Prezantimi gojor dhe vizual me stafin e qendrës.
- Bashkëbisedim me të moshuarin.
- Prezantim i veprimtarisë së qendrës.
- Ndhimja për kryerjen e detyrave të përditshme të stafit të qendrës.
- Ushqyerja e të moshuarit.
- Ndhimja ndaj të moshuarit në lëvizjet e zakonshme në shtrat.
- Ndhimja për të moshuarin gjatë lëvizjeve të ndryshme në qendër .
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit.
- Zbatimi i rregullave të etikës profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Formularë vlerësimi të plotësuar nga stafi i azilit
- Detyrë referimi me shkrim për punën e kryer në qendër

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të prezantojë veten tek i moshuari, të cilit do i ofrojë ndihmë;
- të prezantojë veten me stafin e qendrës që ofron shërbim për të moshuarit;
- të bashkëbisedojë me të moshuarin për të kuptuar nevojat e tij;
- të prezantojë punën e përditshme që kryejnë qendrat që ofrojnë shërbime për të moshuar;
- të ushqejë personin e moshuar sipas rregullave të caktuara;
- të ndihmojë të moshuarin gjatë lëvizjeve në shtrat sipas rregullave të caktuara;
- të ndihmojë të moshuarin gjatë lëvizjeve të ndryshme sipas rregullave të caktuara;
- të referojë me shkrim për rastet/ situatat/ shërbimet që sheh në qendër;
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit;
- të zbatojë rregullat e etikës profesionale.

RM 3 Nxënësi ndihmon në përkujdesjen ndaj personave me aftësi të kufizuar/prapambetje mendore.

Përmbajtja:

- Prezantim gojor dhe vizual me stafin e qendrës.

- Bashkëbisedim me stafin e qendrës mbi punën e përditshme që bëhet në qendër.
- Prezantimi i vetes me gojë tek përfituesit e shërbimeve në qendër .
- Ndiurma ndaj stafit të qendrës kur i kërkohet me qëllim ofrimin e shërbimeve të ndryshme sipas rastit.
- Referimi tek anëtarët e stafit mbi kërkesat që i drejtohen nga përfituesit e shërbimeve

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Formularë vlerësimi të plotësuar nga stafi i qendrës
- Detyrë referimi me shkrim për punën e kryer në qendër

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë saktë prezantimin me gojë dhe vizual të vetes me stafin e qendrës që ofron shërbim për fëmijët;
- të bashkëbisedojë me stafin, duke dëgjuar me vëmendje prezantimin e qendrës nga stafi mbi shërbimet që ofrohen në qendër;
- të ndihmojë, kur i kërkohet, stafin në përmbushjen e detyrave të përditshme;
- të referojë me shkrim për rastet/ situatat/ shërbimet që jepen në qendër.

RM 4 Nxënësi kryen mbështetjen që ofrohet për individët me sëmundje të rënda dhe për ata që janë në prag të vdekjes.

Përmbajtja:

- Prezantim gojor dhe vizual me individin me sëmundje të rënda dhe që janë në prag të vdekjes.
- Bashkëbisedim me stafin e qendrës.
- Përkujdesja në individë me kancer.
- Përkujdesja në individë me sëmundje të zemrës.
- Përkujdesja në individë me sëmundje cerebrovaskulare.
- Përkujdesja në persona me vdekje klinike.
- Përkujdesja në persona me vdekje fiziologjike.
- Përkujdesja në persona me vdekje sociale.
- Përkujdesja në persona me vdekje psikologjike.
- Zbatimi i rregullave të etikës profesionale.
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Formularë vlerësimi të plotësuar nga stafi i qendrës.
- Detyrë referimi me shkrim për punën e kryer në qendër.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë prezantimin gojor dhe vizual të vetes me individë që janë me sëmundje të rënda dhe që janë në prag të vdekjes;
- të bashkëbisedojë me stafin e qendrës mbi punën e përditshme që bëhet në qendër;

- të përkujdeset për individë me kancer;
- të përkujdeset për individë me sëmundje të zemrës;
- të përkujdeset për individë me sëmundje cerebrovaskulare;
- të përkujdeset për persona me vdekje klinike;
- të përkujdeset për persona me vdekje fiziologjike;
- të përkujdeset për persona me vdekje sociale;
- të përkujdeset për persona me vdekje psikologjike;
- të zbatojë rregullat e mbrojtjes së mjedisit;
- të zbatojë rregullat e etikës profesionale;

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Mësuesi duhet të përzgjedhë me kujdes dhe të vendosë kontakte me institucione të ndryshme që ofrojnë këto shërbime.
- Mësuesi duhet të përpilojë listën e nxënësve që do vizitojnë institucionet dhe të shoqërojë secilin grup në prezantimin e parë.
- Mësuesi duhet të bëjë vizita sa më të shpeshta në qendra dhe ë ketë kontakte të vazhdueshme për procesin.
- Moduli mbyllet me dy orë vlerësimi në klasë.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Të sigurohet kontakti me qendra që ofrojnë shërbime.
  - Të sigurohet një marrëveshje midis shkollës dhe këtyre institucioneve.
-

11. Moduli “Respektimi i etikës profesionale dhe i të drejtave të njeriut”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	RESPEKTIMI I ETIKËS PROFESIONALE DHE I TË DREJTAVE TË NJERIUT	M-20-255-11
Qëllimi i modulit	Ky modul i afteson nxënësit për të qenë të aftë të respektojnë të drejtat e individëve me të cilat ata do të punojnë dhe të ruajnë etikën e punës.	
Kohëzgjatja e modulit	34 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi prezanton veten me gojë dhe me shkrim. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përhëndetja me të gjithë pjesëmarrësit. - Prezantimi me gojë dhe me shkrim para të pranishmëve. - Dëgjimi i pyetjeve që vijnë nga bashkëbiseduesit. - Përgjigjja ndaj pyetjeve të të pranishmëve. - Formulimi i pyetjeve për të pranishmit që lidhen me personalitetin dhe botën e tyre. - Zbatimi i rregullave bazë të komunikimit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. - Pyetësor për pjesëmarrësit. <p>Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përshëndetë si duhet të gjithë pjesëmarrësit në takim; - të prezantojë veten me gojë dhe me shkrim në mënyrë korrekte; - të dëgjojë më qetësi pyetjet që vijnë nga bashkëbiseduesit; - t`ju përgjigjet me korrektësi pyetjeve që vijnë nga bashkëbiseduesit, lidhur me veten e tij, dëshirat, interesat dhe planet për të ardhmen; - të pyesë bashkëbiseduesit për veten dhe botën e tyre, duke i dëgjuar me vëmendje; - të zbatojë rregullat bazë të komunikimit. <p>RM 2 Nxënësi zbaton rregullat e respektimit të privatësisë së individit. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndjekja e filmave apo fotove në video projektor. - Identifikimi i situatave të veçanta.	

- Identifikimi i elementëve të jetës private të individit.
- Respektimi i privatësisë në raste të caktuara dhe me klientë të caktuar.
- Sjellja e tij në respektim të privatësisë së individit.
- Identifikimi i pasojave në rast të shkeljes së privatësisë.
- Shmugia e situatave të shkeljes së privatësisë së individit.
- Përgatitja e posterit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Vlerësim me anë të bashkëbisedimit lidhur me raste të prezantuar në klasë nga mësuesi
- Poster i ideuar nga nxënësi

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shikojë me vëmendje filmat e shfaqura apo fotografitë në video –projektor;
- të identifikojë situatat e veçanta;
- të identifikojë cilët janë elementët e jetës private të individit;
- të shpjegojë rëndësinë e respektimit të privatësisë në raste të caktuara dhe me individë të caktuar
- të identifikojë pasojat e shkeljes së të drejtës për privatësi të individit;
- të shmangë situatat që mund të kompromentojnë punën e tij si kujdestar në lidhje me shkeljen e privatësisë së klientit të tij;
- të përgatitë posterin nëpërmjet të cilit të përcjellë saktë mesazhe ndërgjegjësimi mbi nevojën e respektimit të të drejtave të njeriut, në mënyrë të veçantë të së drejtës për privatësi.

RM 3 Nxënësi respekton diversitetin e qënies njerëzore.

Përmbajtja:

- Përshëndetja me pjesëmarrësit dhe marrja e rolit
- Studimi i veçorive të rolit që ka marrë
- Sjellja në bazë të rolit
- Identifikimi i individit ndryshe nga të tjerët
- Dëgjimi i bashkëbiseduesit
- Respektimi të drejtës së individit për t`u dëgjuar
- Zbatimi i rregullave të sjelljes në këto situata
- Zbatimi i bazës ligjore detyrimit për të respektuar diversitetin njerëzor

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Vlerësim i reagimeve të nxënësve sipas roleve

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përshëndetet me pjesëmarrësit dhe të marrë rolin që i caktohet (ndihmës social/person i grupit Rom/person me aftësi të kufizuara/ grua e moshuar/ person homoseksual/

- grua e divorcuar/fëmjë me Sindromën Down/
epileptik/person i infektuar me virusin HIV etj)
- të studiojë me kujdes veçoritë e rolit që ka marrë;
  - të silllet në bazë të asaj çka përfaqëson roli i marrë;
  - të dëgjojë me vëmendje bashkëbiseduesin (që mund të jetë një person ndryshe);
  - të respektojë të drejtën e individit për t' u dëgjuar; pavarësisht faktit që ai mund të jetë ndryshe nga njerëzit e tjerë;
  - të zbatojë bazën ligjore të detyrimit për të respektuar diversitetin njerëzor.

RM 4 Nxënësi ofron shërbim dhe mbështetje ndaj individëve në nevojë.

Përmbajtja:

- Përshëndetja me pjesëmarrësit.
- Marrja e rolit.
- Studimi i veçorive të rolit që ka marrë.
- Sjellja në bazë të rolit.
- Identifikimi i individit me nevoja dhe paaftësi të ndryshme.
- Dëgjimi i bashkëbiseduesit.
- Shërbimi ndaj individit dhe mbështetja e tij.
- Respektimi i të drejtës së individit për të marrë shërbime dhe mbështetje pavarësisht situatës në të cilën ai/ajo ndodhet.
- Zbatimi i rregullave të sjelljes në këto situata..
- Zbatimi i bazës ligjore detyrimit për të respektuar diversitetin njerëzor.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Vlerësim i reagimeve të nxënësve në rolet përkatëse

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përshëndetet me pjesëmarrësit;
- të marrë rolin që i caktohet (ndihmës social/person i moshuar/ fëmijë i moshës parashkolore/ adoleshent/ fëmijë me aftësi të kufizuara/klient i paralizuar/klient që vuan nga sëmundje e rëndë / klient i infektuar me virusin e HIV/ person që po vdes,etj);
- të studiojë me kujdes veçoritë e rolit që ka marrë;
- të silllet në bazë të asaj çka përfaqëson roli i marrë;
- të dëgjojë me vëmendje bashkëbiseduesin;
- t' i ofrojë individit shërbimin dhe mbështetjen e duhur sipas nevojës që ai ka;
- të respektojë të drejtën e individit për shërbim dhe mbështetje;
- të silllet sipas rregullave të caktuara;
- të zbatojë bazën ligjore të detyrimit për të respektuar nevojën për shërbime dhe mbështetje të klientëve të vet.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul mund të zbatohet në klasë
- Detyrat e nxënësve në klasë përcaktohen nga mësuesi me pranimin e nxënësve
- Mësuesi nuk duhet të shfaqë paragjykime në konceptet e nxënësve mbi diversitetin njerëzor, nevojat diverse të individëve, të drejtën për të qënë të informuar si dhe duhet të prezantojë detyrimin për të respektuar çdo të drejtë tjetër të njeriut.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Klasa të organizohet në formën e një mjedisi ku realizohen marrëdhënie interaktive
  - Mundësimi i shfaqjes së disa rasteve të filmuara më parë lidhur me ndërveprimin e ndihmësit social me individë që ju përkasin grupimeve apo drejtimeve të ndryshme
  - Mundësimi i vlerësimit të roleve të luajtur nga nxënësit në mënyrë që ata të kuptojnë se çfarë është e duhur dhe çfarë jo në marrëdhënie me njerëzit me karakteristika dhe preferenca të ndryshme.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.

1. Moduli “Qëndrimi ndaj sjelljeve devijante dhe lëndëve narkotike”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Niveli: I
Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	QËNDRIMI NDAJ SJELLJEVE DEVIJANTE DHE LËNDËVE NARKOTIKE	M-20-256-09
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i pajis nxënësit me aftësi praktike për të prezantuar punën e ndihmësit social tek të interesuarit, për të shpjeguar efektet e lëndëve narkotike, si dhe për të reaguar në situata të sjelljeve devijante.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi prezanton punën e ndihmësit social. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përshëndetja dhe prezantimi më të gjithë pjesëmarrësit. - Shpjegimi i rolit të ndihmësit social. - Drejtimi i pyetjeve ndaj të pranishmëve që mund të ketë në lidhje me rolin e punonjësit social. - Përgjigjet me gojë për pyetjet që i drejtohen nga të pranishmit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli - Pyetësor për pjesëmarrësit <p>Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përshëndetet dhe të prezantojë veten duke zbatuar rregullat e komunikimit; - të përshkruajë saktë dhe qartë punën e ndihmësit social; - t`u drejtojë pyetjet e duhura të pranishmëve; - të përgjigjet saktë me gojë.	
	<p>RM 2 Nxënësi shpjegon efektet e lëndëve narkotike. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shikimi ne videoprojektor i fotove që i tregohen.	

- Identifikimi i lëndëve narkotike.
- Shpjegimi me gojë i lëndëve narkotike dhe efekteve të tyre.
- Referim me shkrim mbi aktivitetin e zhvilluar në klasë.
- Përgatitja e një formati fletë – palosje sensibilizimi.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.
- Testim me shkrim në fund të procesit.
- Fletë – palosja e ideuar nga nxënësi.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të shikojë me vëmendje fotografitë e shfaqura në video – projektor;
- të identifikojë saktë kush janë lëndët narkotike;
- të shpjegojë efektet që jep përdorimi i lëndëve narkotike;
- të referojë saktë me shkrim mbi lëndët narkotike dhe efektet që jep përdorimi i tyre;
- të përgatitë një fletë-palosje, nëpërmjet së cilës të përcjellë saktë mesazhe ndërgjegjësimi mbi përdorimin e lëndëve narkotike dhe efektet që jep përdorimi i tyre.

RM 3 Nxënësi reagon ndaj sjelljeve devijante.

Përmbajtja:

- Marrja e rolit që i caktohet nga mësuesi (avokat/pale/i pandehur/dëshmitar) në seancën gjyqësore të improvizuar.
- Sjellja në bazë të rolit të caktuar
- Identifikimi i sjelljes devijante.
- Klasifikimi i sjelljes devijante si çështje gjyqësore kriminale.
- Shpjegimi i bazës ligjore mbi të cilën është gjykuar çështja.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të marrë përsipër rolin që i caktohet;
- të silllet në bazë të asaj çka përfaqëson roli i marrë;
- të identifikojë sjelljen devijante;
- të kryejë klasifikimin e sjelljes devijante si çështje gjyqësore kriminale, sipas rregullave të caktuara;
- të shpjegojë bazën ligjore mbi të cilën është gjykuar çështja ligjore në klasë.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul mund të zbatohet në klasë
- Detyrat e nxënësve në klasë përcaktohen nga mësuesi me pranimin e nxënësve
- Mësuesi nuk duhet të shfaqë paragjykimë në konceptet e nxënësve mbi sjelljen devijante

---

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:

- Klasa të organizohet në formën e një mjedisi të ngjashëm me një gjykatë
  - Mundësimi i pjesëmarrjes së një avokati qëdo te gjykojë mbi çëshjen e improvuar në klasë
  - Materiale ligjore dhe filmike për të mbështetur realizimin e modulit
-

2. Moduli "Vlerësimi i gjendjes social-shëndetësore të individëve në nevojë"

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësoreë
Niveli: I
Klasa: 10

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	VLERËSIMI I GJENDJES SOCIAL - SHËNDETËSORE TË INDIVIDËVE NË NEVOJË	M-21-257-09
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për të vlerësuar gjendjen dhe nevojën shëndetësore të individit .	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi verifikon të dhënat mjekësore të pacientit. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verifikimi i diagnosës. - Verifikimi i mjekut të familjes. - Verifikimi i mjekut kurues. - Verifikimi i infermieres së shtëpisë. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kryejë verifikimin e diagnosës; - të kryejë verifikimin e mjekut të familjes; - të kryejë verifikimin e mjekut kurues; - të kryejë verifikimin e infermieres së shtëpisë; - të plotësojë me kujdes formularin përkatës. <p>RM 2 Nxënësi vlerëson të dhënat shëndetësore të pacientit. Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlerësimi i incontinences. - Vlerësimi i defekimit. - Vlerësimi i urinimit. - Vlerësimi i kateterit. - Vlerësimi i anuspraeterit. - Vlerësimi i reduktimit të orientimit - Vlerësimi i dekubituesit. - Vlerësimi i kontrakturave . - Vlerësimi i trombozave. - Vlerësimi i vartësisë prej duhanit, alkoolit dhe drogës. - Plotësimi i formularit përkatës. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p>	

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë vlerësimin e incontincës, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e defekimit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e urinimit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e kateterit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e anuspraeterit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e reduktimit të orientimit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e dekubituesit, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e kontrakturave, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e trombozave, sipas shenjave përkatëse;
- të kryejë vlerësimin e vartësisë prej duhanit,alkoolit dhe drogës, sipas shenjave përkatëse;
- të plotësojë me kujdes formularin përkatës, sipas rastit konkret të paraqitur.

RM 3 Nxënësi vlerëson gjendjen shpirtërore dhe fizike të pacientit.

Përmbajtja:

- Vlerësimi i aftësive komunikuese.
- Vlerësimi i qetësisë dhe i gjumit.
- Vlerësimi i humorit të përgjithshëm.
- Vlerësimi i aftësive lëvizore.
- Vlerësimi i shkallës së përkujdesjes trupore.
- Vlerësimi i aftësisë për t`u ushqyer.
- Vlerësimi i aftësisë për t`u veshur/zhveshur.
- Plotësimi i formularit përkatës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë vlerësimin e aftësive komunikuese, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të kryejë vlerësimin e qetësisë dhe gjumit, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të kryejë vlerësimin e humorit të përgjithshëm, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të kryejë vlerësimin e aftësive lëvizore, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të kryejë vlerësimin e shkallës së përkujdesjes trupore, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të kryejë vlerësimin e aftësisë për t`u ushqyer , sipas shenjave përkatëse të pacientit;

- të kryejë vlerësimin e aftësisë për t'u veshur/zhveshur, sipas shenjave përkatëse të pacientit;
- të plotësojë me kujdes formularin përkatës për pacientin.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për të vlerësuar realisht gjendjen shëndetësore të njerëzve në nevojë.
- Mësimdhënësi duhet të demonstrojë me korrektësi dhe përkushtim vlerësimin e gjendjes shëndetësore të pacientit.
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur në vlerësimin e gjendjes shëndetësore.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika, shtëpi pleqsh, etj.
  - Formularë të përgatitur përkatësisht për vlerësimin e nevojës shëndetësore.
  - Udhëzuesa, rregullore, katalogë, etj.
-

3. Moduli “Kryerja e gjimnastikës shëruese”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	KRYERJA E GJIMNASTIKËS SHËRUESE	M-21-258-09
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të kryer rivendosën e funksioneve të aparatit të lëvizor dhe të sistemit vegjetativ nëpërmjet trajtimit pasiv dhe aktiv.	
Kohëzgjatja e modulit	68 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi kryen procese përgatitore për fillimin e gjimnastikës shëruese.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e vendit dhe mjeteve të punës. - Përzgjedhja e materialeve ndihmëse të punës. - Përzgjedhja e veshjes së përshtatshme. - Informimi i ndividit në nevojë për procesin. - Përcaktimi i llojit të aplikimit që do kryhet. - Pozicionimi i individit në nevojë për procesin. - Krijimi i mjedisit të përshtatshëm. - Lehtësimi paraprak i dhimbjeve. - Demonstrimi i lëvizjeve aktive. - Zbatimi i rregullave të etikës profesionale <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përgatitë vendin dhe mjetet e punës; - të përzgjedhë materialet dhe barnat e duhura; - të përzgjedhë veshjen e përshtatshme; - të informojë me detaje ndividin në nevojë për procesin; - të përcaktojë llojin e aplikimit që do kryhet; - të pozicionojë individin në nevojë në përshtatje me procesin që do të kryhet; - të mundësojë krijimin e mjedisit të përshtatshëm për pacientin; - të kryejë lehtësimin paraprak të dhimbjeve të pacientit, me akull ose barna; - të demonstrojë para pacientit lëvizjet aktive të procesit; - të zbatojë rregullat e etikës profesionale.	

RM 2 Nxënësi kryen procesin e gjimnastikës shëruese për pacientin.

Përmbajtja:

- Kryerja e masazhimit të gjymtyrëve të pacientit gjatë larjes.
- Kryerja e lëvizjeve të plota të kyçeve të pacientit gjatë larjes.
- Kryerja e lëvizjeve të gjymtyrëve të pacientit gjatë përgatitjes së shtratit.
- Kryerja e lëvizjeve aktive izometrike të pacientit.
- Kryerja e lëvizjeve aktive izotonike të pacientit.
- Kryerja e lëvizjeve ritmike mbledhje-shtrirje të pacientit.
- Kryerja e lëvizjeve për shkëmbimin të lëndëve në organizëm të pacientit.
- Larja e pacientit.
- Rehatimi i pacientit.
- Kontrolli i gjendjes shpirtërore, pulsit dhe frymëmarrjes së pacientit.
- Zbatimi i rregullave të etikës profesionale.
- Zbatimi i protokollit përkatës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë masazhimin e gjymtyrëve të pacientit gjatë larjes;
- të kryejë lëvizjet e plota të kyçeve të pacientit gjatë larjes;
- të kryejë lëvizjet e veçanta të gjymtyrëve të pacientit gjatë përgatitjes së shtratit;
- të kryejë lëvizjet aktive izometrike të pacientit;
- të kryejë lëvizjet aktive izotonike të pacientit;
- të kryejë lëvizjet ritmike mbledhje-shtrirje të pacientit;
- të kryejë lëvizjet për shkëmbimin aerobik të lëndëve të pacientit;
- të kryejë larjen me kujdes të pacientit;
- të kryejë me kujdes rehatimin e pacientit;
- të kontrollojë vazhdimisht gjendjen shpirtërore, pulsën dhe frymëmarrjen e pacientit;
- të zbatojë rregullat e etikës profesionale gjatë kryerjes së gjimnastikës shëruese për pacientin;
- të zbatojë me përpikmëri protokollin përkatës gjatë kryerjes së gjimnastikës shëruese për pacientin.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në kabinet kujdesi social-shendetsor, spitale, shtëpi për të moshuar etj .
- Mësimdhënësi duhet të kryejë demonstrime të sakta praktike për procesin e gjimnastikës shëruese
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e lëvizjeve të ndryshme dhe llojeve të gjimnastikës shëruese.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi të demonstrimi praktik i njohurive dhe aftësive të fituar

---

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, personat ne nevoje social-shendetsore, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Kabinet kujdesi social-shendetsor, spital, shtëpi për të moshuar.
  - Mjetet ndihmese për të realizuar gjimastiken shëruese, artikuj sanitarë, kremra, pomada etj.
-

4. Moduli “Identifikimi i zhvillimeve kryesore të njeriut në grupmosha të ndryshme”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore

Niveli: I

Klasa: 11

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	IDENTIFIKIMI I ZHVILLIMEVE KRYESORE TË NJERIUT NË GRUPMOSHA TË NDRYSHME	M-20-259-09
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të identifikuar ndryshimet e njeriut gjatë fazave të ndryshme të zhvillimit moshor.	
Kohëzgjatja e modulit	68 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësi duhet të ketë përfunduar modulet e praktikës profesionale të kl.10 të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli I.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi identifikon zhvillimet kryesore në moshën e fëmijërisë.</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përzgjedhja e mjeteve të punës. - Prezantimi i punimeve mbi faktorët që ndikojnë në zhvillimin normal të individit në fazën prenatale. - Paraqitja grafike e zhvillimeve dhe sjelljeve karakterizuese të moshës së foshnjërisë dhe fëmijërisë. - Identifikimi i zhvillimeve kryesore në fëmijëri. - Identifikimi i faktorëve nxitës të zhvillimit në fëmijëri. - Identifikimi i faktorëve pengues të zhvillimit në fëmijëri. - Identifikimi i çrregullimeve në fëmijëri. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përzgjedhë drejt mjetet e punës; - të prezantojë me saktësi faktorët që ndikojnë ose pengojnë zhvillimin normal të individit në fazën prenatale (ushqimi, stresi i nënës, mosha e nënës, droga, sëmundjet, duhani, alkooli, faktorët ambjentalë, etj); - të paraqitë grafikisht zhvillimet dhe sjelljet karakterizuese të moshës së foshnjërisë dhe fëmijërisë; - të identifikojë zhvillimet kryesore të moshës së fëmijërisë; - të identifikojë faktorët nxitës të zhvillimit në fëmijëri; - të identifikojë faktorët pengues të zhvillimit në fëmijëri; - të identifikojë çrregullimet që mund të paraqiten në procesin e zhvillimit të individit në fëmijëri.	

RM 2 Nxënësi identifikon zhvillimet kryesore në moshën e

adoleshencës dhe të rinisë.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e mjeteve të punës.
- Përgatitja e punimeve mbi faktorët që ndikojnë në zhvillimin normal të individit në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.
- Prezantimi i punimeve të përgatitura.
- Paraqitja grafike e zhvillimeve dhe sjelljeve karakterizuese të moshës së adoleshencës dhe të rinisë
- Identifikimi i zhvillimeve kryesore në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.
- Identifikimi i faktorëve nxitës të zhvillimit në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.
- Identifikimi i faktorëve pengues të zhvillimit në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.
- Identifikimi i çrregullimeve në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë drejt mjetet e punës;
- të përgatitë me saktësi punimet që paraqesin faktorët që ndikojnë ose pengojnë zhvillimin normal të individit në moshën e adoleshencës dhe të rinisë;
- të prezantojë punimet e përgatitura
- të paraqitë grafikisht zhvillimet dhe sjelljet karakterizuese të moshës së adoleshencës dhe të rinisë;
- të identifikojë zhvillimet kryesore të moshës së adoleshencës dhe të rinisë;
- të identifikojë faktorët nxitës të zhvillimit në moshën e adoleshencës dhe atë të rinisë;
- të identifikojë faktorët pengues të zhvillimit në moshën e adoleshencës dhe atë të rinisë;
- të identifikojë çrregullimet që mund të paraqiten në procesin e zhvillimit të individit në moshën e adoleshencës dhe të rinisë.

RM 3 Nxënësi identifikon zhvillimet kryesore në moshën e mesme dhe të pleqërisë.

Përmbajtja:

- Përzgjedhja e mjeteve të punës.
- Përgatitja e punimeve mbi faktorët që ndikojnë në zhvillimin normal të individit në moshën e mesme dhe të pleqërisë.
- Prezantimi i punimeve të përgatitura.
- Paraqitja grafike e zhvillimeve dhe sjelljeve karakterizuese të moshës së mesme dhe të pleqërisë.
- Identifikimi i zhvillimeve kryesore të moshës së mesme dhe të pleqërisë.

- Identifikimi i faktorëve nxitës të zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri.
- Identifikimi i faktorëve pengues të zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri.
- Identifikimi i çrregullimeve të individit në moshën .

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje-përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përzgjedhë drejt mjetet e punës;
- të përgatitë me saktësi punimet që paraqesin faktorët që ndikojnë ose pengojnë zhvillimin normal të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri;
- të prezantojë punimet e përgatitura;
- të paraqitë grafikisht zhvillimet dhe sjelljet karakterizuese të moshës së mesme dhe të pleqërisë;
- të identifikojë zhvillimet kryesore të zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri;
- të identifikojë faktorët nxitës të zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri;
- të identifikojë faktorët pengues të zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri;
- të identifikojë çrregullimet që mund të paraqiten në procesin e zhvillimit të individit në moshën e mesme dhe në pleqëri.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në mjedise ku nxënësit të kenë mundësi të ndjekin video, filma dhe të punojnë në mënyrë të pavarur si dhe në institucione që ofrojnë shërbime social-shëndetësore.
- Mësuesi duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete për fazat e zhvillimit të njeriut sipas moshave.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të shprehive që trajton moduli.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Mjedisi për ndjekjen e filmimeve, si dhe për t’ju krijuar mundësinë nxënësve të punojnë normalisht për të realizuar kërkesat e tyre për punime në funksion të njohurive të modulit.
  - Mjedise familjare apo institucionale ku mund të kontaktohet me individë të moshave të ndryshme.
  - Pajisjet e nevojshme për shfaqje filmi, internet, CD, video projektor etj.
  - Materiale pune si: hartat e zhvillimit, CD, letra vizatimi, ngjyra,
-

---

stickers, highlighters, flipcharts, etj.
– Udhëzuesa, rregullore, etj.
